Euroopa Parlament
2024-2029

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

2025/0227(COD)

3.6.2026

ARVAMUS

Esitaja: naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Saajad: väliskomisjon ning arengukomisjon

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse instrument „Globaalne Euroopa“
(COM(2025)0551 – C10-0175/2025 – 2025/0227(COD))

Arvamuse raportöör: Abir Al-Sahlani

PA_Legam

MUUDATUSETTEPANEKUD

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon esitab väliskomisjonile ja arengukomisjonile kui vastutavatele komisjonidele järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(1) Käesoleva määruse eesmärk on luua programm „Globaalne Euroopa“ (edaspidi „instrument“), et kaitsta ja edendada kogu maailmas liidu väärtusi, põhimõtteid ja huve, järgimaks liidu välistegevuse eesmärke ja põhimõtteid, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 3 lõikes 5 ning artiklites 8 ja 21.	(1) Käesoleva määruse eesmärk on luua programm „Globaalne Euroopa“ (edaspidi „instrument“), et kaitsta ja edendada kogu maailmas liidu väärtusi, põhimõtteid ja huve, järgimaks liidu välistegevuse eesmärke ja põhimõtteid, mis on sätestatud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 3 lõikes 5 ning artiklites 8 ja 21 ***ning Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 208***.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(4) Instrumendi rakendamisel tuleks juhinduda Euroopa Ülemkogu strateegilistest tegevuskavadest, Euroopa Parlamendi asjakohastest resolutsioonidest ja komisjoni poliitilistest suunistest, milles on kindlaks määratud liidu visioon, strateegilised suunad ja prioriteedid. Instrumendi raames rakendatav välistegevus peaks aitama võimendada liidu mõjuvõimu ja partnerlust, kaitsta ja edendada liidu väärtusi, tugevdada rahu ja julgeolekut ning toetada liidu valmisolekut, jõukust ja konkurentsivõimet. Oma prioriteetide ja huvide edendamiseks välistegevuses peaks liit tegema koostööd	(4) Instrumendi rakendamisel tuleks juhinduda Euroopa Ülemkogu strateegilistest tegevuskavadest, Euroopa Parlamendi asjakohastest resolutsioonidest ja komisjoni poliitilistest suunistest, milles on kindlaks määratud liidu visioon, strateegilised suunad ja prioriteedid. Instrumendi raames rakendatav välistegevus peaks aitama võimendada liidu mõjuvõimu ja partnerlust, kaitsta ja edendada liidu väärtusi, ***toetada ja edendada demokraatiat, naiste õigusi ja õigusriigi põhimõtteid, austada inimõigusi, toetada kestlikku ja inimkeskset arengut ja vaesuse kaotamist, saavutada soolist võrdõiguslikkust,***

partnerriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.	tugevdada rahu ja julgeolekut**,** ning toetada liidu valmisolekut, jõukust***, kestlikkust*** ja konkurentsivõimet. Oma prioriteetide ja huvide edendamiseks välistegevuses peaks liit tegema koostööd partnerriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(5a) Instrumendi rakendamisel tuleks juhinduda ka 8. juuni 2017. aasta Euroopa arengukonsensusest (edaspidi „arengukonsensus“), millega loodi liidule ja selle liikmesriikidele arengukoostöö ühise lähenemisviisi raamistik, mida järgida tegevuskava 2030 ja Addis Abeba tegevuskava elluviimisel. Arengukoostöö poliitika keskmes on vaesuse kaotamine, läbipõimunud diskrimineerimise ja ebavõrdsuse vastu võitlemine, soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste edendamine, mitte kellegi kõrvalejätmine olenemata soost, vanusest, puudest, usutunnistusest või veendumustest, seksuaalsest sättumusest ja soolisest eneseväljendusest, identiteedist, rändestaatusest/etnilisest kuuluvusest või muudest teguritest, keskkonna kaitsmine ja kliimamuutuste vastu võitlemine, nende soolise mõjuga tegelemine ning vastupanuvõime tugevdamine, mis peaks toetama instrumendi rakendamist.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(6) Instrumendist rahastatavad meetmed peaksid olema peamiselt riigi, mitme riigi, piirkonna ja piirkondadevahelise tasandi geograafilised programmimeetmed, mis aitaksid saavutada liidu abi maksimaalse mõju. Neid tuleks vajaduse korral täiendada programmiväliste geograafiliste meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis on seotud humanitaarabi, makromajandusliku finantsabi, kriisi, rahu ja välispoliitika vajaduste rahuldamise ning vastupanuvõime ja konkurentsivõime suurendamisega, samuti üleilmsete programmimeetmete ja programmiväliste meetmetega.	(6) Instrumendist rahastatavad meetmed peaksid olema peamiselt riigi, mitme riigi, piirkonna ja piirkondadevahelise tasandi geograafilised programmimeetmed, mis aitaksid saavutada liidu abi maksimaalse mõju. Neid tuleks vajaduse korral täiendada programmiväliste geograafiliste meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis on seotud humanitaarabi, makromajandusliku finantsabi, kriisi, rahu ja välispoliitika vajaduste rahuldamise ning vastupanuvõime ja konkurentsivõime suurendamisega, samuti üleilmsete programmimeetmete ja programmiväliste meetmetega. ***Tulemuslikkuse tagamiseks peaks instrumendi rakendamine lihtsustama ja hõlbustama kohalike omavalitsuste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas naiste õiguste ja naiste juhitud organisatsioonide juurdepääsu rahastamisele eelkõige ebakindlas, konflikti- ja konfliktijärgses olukorras.***

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(11) Vastupidavusmeetmed peaksid võimaldama liidul tõhustada koostööd, kui see on väliskonteksti muutlikkust silmas pidades vajalik. Need peaksid olema paindlikud, sealhulgas olukorrale reageerimisel ja selliste meetmete tugevdamisel, mis on suunatud ebastabiilsuse ja kriiside leevendamisele ning humanitaarabi, arengupoliitika ja rahuloome vahelise seose toetamisele, ning aitama täita konfliktijärgseid taastamis- ja ülesehitusvajadusi ja leevendada maksebilansi kriise.	(11) Vastupidavusmeetmed peaksid võimaldama liidul tõhustada koostööd, kui see on väliskonteksti muutlikkust silmas pidades vajalik. Need peaksid olema paindlikud, sealhulgas olukorrale reageerimisel ja selliste meetmete tugevdamisel, mis on suunatud ebastabiilsuse ja kriiside leevendamisele ning humanitaarabi, arengupoliitika ja rahuloome vahelise seose toetamisele ***ja naiste õigustele***, ning aitama täita konfliktijärgseid taastamis- ja ülesehitusvajadusi***, seades kesksele kohale***

naiste osalemise, ja leevendada maksebilansi kriise.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(13) Kriisi, rahu ja välispoliitika vajaduste rahuldamise valdkonnas tuleks ette näha meetmed, mis võimaldavad liidul reageerida erandlikele ja ettenägematutele olukordadele või tungivatele välispoliitilistele huvidele, sealhulgas juhul, kui tekib oht rahule, demokraatiale, avalikule korrale ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitsele. Kõnealused meetmed tuleks kavandada liidu tulemuslikuks, tõhusaks, integreeritud ja konfliktitundlikuks reageerimiseks, et saavutada rahu, stabiilsus ja konfliktide ennetamine kiireloomulistes ja ebakindlates ning kriisiolukordades, samuti hübriidohtude, tekkivate kriiside või loodusõnnetuste korral, sealhulgas ***üksikisikute***, ***eelkõige seksuaalse*** ja soolise vägivalla ***ohvriks langenud*** isikute ***julgeoleku*** ja ***turvalisuse tagamiseks*** ebakindlas olukorras või olukorras, mis võib eskaleeruda relvastatud konfliktiks või tõsiselt destabiliseerida asjaomast partnerriiki või asjaomaseid partnerriike. Samuti peaksid need meetmed toetama uuenduslikke algatusi välispoliitika vajaduste rahuldamiseks poliitilistes, majanduslikes ja julgeolekuküsimustes ning võimaldama liidul tegutseda seal, kus on võimalus saavutada muude vahenditega raskesti saavutatavad eesmärgid.	(13) Kriisi, rahu ja välispoliitika vajaduste rahuldamise valdkonnas tuleks ette näha meetmed, mis võimaldavad liidul reageerida erandlikele ja ettenägematutele olukordadele või tungivatele välispoliitilistele huvidele, sealhulgas juhul, kui tekib oht rahule, demokraatiale, avalikule korrale ning ***naiste õigustele, seistes silmitsi ohtudega, mis tulenevad ülemaailmsest tagasilöögist soolise võrdõiguslikkuse ja põhiõiguste vastu ning seksismi, tugevate naistevastaste eelarvamuste ja LGBTIQ+-vastase retoorika levikust, ning*** inimõiguste***,*** ***naiste õiguste*** ja põhivabaduste kaitsele. Kõnealused meetmed tuleks kavandada liidu tulemuslikuks, tõhusaks, integreeritud ja konfliktitundlikuks reageerimiseks, et saavutada rahu, stabiilsus ja konfliktide ennetamine kiireloomulistes ja ebakindlates ning kriisiolukordades, samuti hübriidohtude, tekkivate kriiside või loodusõnnetuste korral, sealhulgas ***edendades naisi***, ***rahu ja julgeolekut käsitlevat ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 ja käsitledes ennetusmeetmete, ellujääjakesksete kaitse- ja tugiteenuste, õiguskaitse kättesaadavuse*** ja ***vastutusmehhanismide kaudu üksikisikute, eelkõige*** soolise vägivalla ***all kannatavate*** isikute ***julgeoleku-, ohutus-*** ja ***kaitseriske*** ebakindlas olukorras või olukorras, mis võib eskaleeruda relvastatud konfliktiks või tõsiselt destabiliseerida asjaomast partnerriiki või asjaomaseid partnerriike. Samuti peaksid need meetmed toetama uuenduslikke algatusi välispoliitika

vajaduste rahuldamiseks poliitilistes, majanduslikes ja julgeolekuküsimustes ning võimaldama liidul tegutseda seal, kus on võimalus saavutada muude vahenditega raskesti saavutatavad eesmärgid.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(13a) Konflikti-, ebakindlates ja konfliktijärgse taastumise olukordades peaks instrument aitama rakendada naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava, sealhulgas tagama naiste sisulise osalemise rahuprotsessides, konfliktide ennetamises, julgeolekusektori reformis ja ülesehituspüüdlustes.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(16) Liidu tegevus peaks edendama rahvusvahelise inimõigustealase õiguse, sealhulgas ÜRO Peaassamblee 10. detsembri 1948. aasta istungil vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelise humanitaarõiguse austamist ning põhinema inimõiguste universaalsusel ja jagamatusel.	(16) Liidu tegevus peaks edendama rahvusvahelise inimõigustealase õiguse, sealhulgas ÜRO Peaassamblee 10. detsembri 1948. aasta istungil vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelise humanitaarõiguse austamist ning põhinema inimõiguste***, sealhulgas naiste ja tütarlaste õiguste*** universaalsusel ja jagamatusel.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*

(17) ELi lepingu artiklis 49 on sätestatud, et iga Euroopa riik, kes järgib selliseid väärtusi nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine, ning on pühendunud nende väärtuste edendamisele, võib taotleda liidu liikmeks saamist. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, diskrimineerimiskeeld, sallivus, õiglus, solidaarsus, ***naiste ja meeste*** võrdõiguslikkus, põlvkondadevaheline õiglus ja kultuuriline mitmekesisus. Laienemisprotsess rajaneb kindlaksmääratud kriteeriumidel, õiglasel ja rangel tingimuslikkusel ning saavutatust lähtumise põhimõttel. Euroopa riik, kes on esitanud taotluse Euroopa Liiduga ühinemiseks, võib saada liidu liikmeks ainult siis, kui on leidnud kinnitust, et ta vastab täielikult 1993. aasta juunis Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kehtestatud ühinemiskriteeriumidele (edaspidi „Kopenhaageni kriteeriumid“), ja tingimusel, et liit on suuteline uut liiget integreerima. Endiselt on oluline kindel pühendumus põhimõttele „põhialused kõigepealt“, mis nõuab tugevat keskendumist õigusriigile, võitlusele organiseeritud kuritegevuse vastu, põhiõigustele, demokraatlike institutsioonide toimimisele ja avaliku halduse reformile ning majanduskriteeriumidele. Edusammud olenevad sellest, kuidas iga kandidaatriik ja potentsiaalne kandidaatriik viib ellu liidu acquis’ga vastavuse saavutamiseks vajalikud reformid.	(17) ELi lepingu artiklis 49 on sätestatud, et iga Euroopa riik, kes järgib selliseid väärtusi nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine, ning on pühendunud nende väärtuste edendamisele, võib taotleda liidu liikmeks saamist. Need on liikmesriikide ühised väärtused ühiskonnas, kus valitsevad pluralism, diskrimineerimiskeeld, sallivus, õiglus, solidaarsus, ***sooline*** võrdõiguslikkus, põlvkondadevaheline õiglus ja kultuuriline mitmekesisus. Laienemisprotsess rajaneb kindlaksmääratud kriteeriumidel, õiglasel ja rangel tingimuslikkusel ning saavutatust lähtumise põhimõttel. Euroopa riik, kes on esitanud taotluse Euroopa Liiduga ühinemiseks, võib saada liidu liikmeks ainult siis, kui on leidnud kinnitust, et ta vastab täielikult 1993. aasta juunis Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel kehtestatud ühinemiskriteeriumidele (edaspidi „Kopenhaageni kriteeriumid“), ja tingimusel, et liit on suuteline uut liiget integreerima. Endiselt on oluline kindel pühendumus põhimõttele „põhialused kõigepealt“, mis nõuab tugevat keskendumist õigusriigile, võitlusele organiseeritud kuritegevuse vastu, põhiõigustele***, soolisele võrdõiguslikkusele***, demokraatlike institutsioonide toimimisele ja avaliku halduse reformile ning majanduskriteeriumidele. Edusammud olenevad sellest, kuidas iga kandidaatriik ja potentsiaalne kandidaatriik viib ellu liidu acquis’ga vastavuse saavutamiseks vajalikud reformid.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(17a) ELi toimimise lepingu artiklis 8 on sätestatud, et sooline võrdõiguslikkus on üks põhiväärtusi, millele liit on rajatud; arvestades, et liit võtab endale kohustuse edendada soolist võrdõiguslikkust ja kaotada ebavõrdsus kõigis oma meetmetes ning kehtestab seega kõigis liidu poliitikavaldkondades soolõime põhimõtte, mis hõlmab piisavate rahaliste vahendite eraldamist ning soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks ja soolise diskrimineerimise vastu võitlemiseks ette nähtud eelarveeraldiste täielikku läbipaistvust.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(18) Liidu laienemispoliitika on strateegiline investeering Euroopa rahusse, julgeolekusse, stabiilsusesse ja heaolusse ning võimaldab liidul olla üleilmsete probleemide käsitlemiseks paremal positsioonil. Samuti pakub see suuremaid majandus- ja kaubandusvõimalusi, mis toovad liidule ja selle liikmeks pürgivatele riikidele vastastikust kasu, ning tagab samal ajal partnerriikide järkjärgulise ümberkujundamise. Liidu liikmesuse väljavaatel on märkimisväärne ümberkujundav mõju, millega kaasnevad positiivsed demokraatlikud, poliitilised, majanduslikud ja ühiskondlikud muudatused. Liidu ja tema partnerite ühistes huvides on edendada jõupingutusi partnerite poliitilise, õigus- ja majandussüsteemi reformimiseks, pidades silmas nende tulevast ühinemist liiduga, ning seda ühinemisprotsessi toetada.	(18) Liidu laienemispoliitika on strateegiline investeering Euroopa rahusse, julgeolekusse, stabiilsusesse ja heaolusse ning võimaldab liidul olla üleilmsete probleemide käsitlemiseks paremal positsioonil. Samuti pakub see suuremaid majandus- ja kaubandusvõimalusi, mis toovad liidule ja selle liikmeks pürgivatele riikidele vastastikust kasu, ning tagab samal ajal partnerriikide järkjärgulise ümberkujundamise***, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse edendamise***. Liidu liikmesuse väljavaatel on märkimisväärne ümberkujundav mõju, millega kaasnevad positiivsed demokraatlikud, poliitilised, majanduslikud ja ühiskondlikud muudatused. Liidu ja tema partnerite ühistes huvides on edendada jõupingutusi partnerite poliitilise, õigus- ja majandussüsteemi reformimiseks, ***sealhulgas suurendada reformide abil naiste osalust majanduses, juurdepääsu inimväärsele tööle, ettevõtlusele, rahastamisele ja võrdsele töötasule,***

pidades silmas nende ***riikide*** tulevast ühinemist liiduga, ning seda ühinemisprotsessi toetada.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(19) Pärast seda, kui Venemaa alustas 24. veebruaril 2022 Ukraina vastu provotseerimata ja põhjendamatut agressioonisõda, on liit, selle liikmesriigid ja Euroopa finantsasutused toetanud enneolematus mahus Ukraina majanduslikku, sotsiaalset ja rahandusalast vastupanuvõimet. Ukrainale tekitatud kahju ulatus nõuab märkimisväärset ja paindlikku toetust, et säilitada Ukraina valitsuse funktsioonid, osutada avalikke teenuseid ning toetada riigi taastamist, ülesehitamist ja moderniseerimist. Instrumendiga tuleks luua raamistik riigi kiireks taastamiseks, ülesehitamiseks ja moderniseerimiseks antava abi jaoks, et kaasata investeeringuid ja parandada juurdepääsu rahastamisele ning hõlbustada Ukraina vastavusse viimist liidu standardite ja väärtustega teel liiduga ühinemise poole. Ukraina liikumine ühinemise suunas peaks olema tihedalt seotud ülesehituspüüdlustega. Instrumendist antav toetus tuleks võimalikult suures ulatuses integreerida rahvusvahelistesse jõupingutustesse, mille eesmärk on luua Ukraina taastamiseks vajalik finantsstruktuur, ning seda tuleks koordineerida asjaomaste rahastajate ja rahvusvaheliste finantsasutustega, et tagada toetuse nõuetekohane koordineerimine ja vastastikune täiendavus.	(19) Pärast seda, kui Venemaa alustas 24. veebruaril 2022 Ukraina vastu provotseerimata ja põhjendamatut agressioonisõda, on liit, selle liikmesriigid ja Euroopa finantsasutused toetanud enneolematus mahus Ukraina majanduslikku, sotsiaalset ja rahandusalast vastupanuvõimet. Ukrainale tekitatud kahju ulatus nõuab märkimisväärset ja paindlikku toetust, et säilitada Ukraina valitsuse funktsioonid, osutada avalikke teenuseid ning toetada riigi taastamist, ülesehitamist ja moderniseerimist. Instrumendiga tuleks luua raamistik riigi kiireks taastamiseks, ülesehitamiseks ja moderniseerimiseks antava abi jaoks, et kaasata investeeringuid ja parandada juurdepääsu rahastamisele ning hõlbustada Ukraina vastavusse viimist liidu standardite ja väärtustega teel liiduga ühinemise poole. Ukraina liikumine ühinemise suunas peaks olema tihedalt seotud ülesehituspüüdlustega. Instrumendist antav toetus tuleks võimalikult suures ulatuses integreerida rahvusvahelistesse jõupingutustesse, mille eesmärk on luua Ukraina taastamiseks vajalik finantsstruktuur, ning seda tuleks koordineerida asjaomaste rahastajate ja rahvusvaheliste finantsasutustega, et tagada toetuse nõuetekohane koordineerimine ja vastastikune täiendavus. ***Selline toetus peaks tagama naiste sisulise osalemise ülesehitustegevuses, avaliku halduse reformis ja majanduse taastamises, sealhulgas meetmete abil, mis käsitlevad konfliktidega seotud seksuaalvägivalda ja***

edendavad soolise võrdõiguslikkuse valdkonna õigusaktide vastavusse viimist liidu acquis'ga.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(23) Liidu rahvusvaheliste partnerluste eesmärk on luua ja arendada suhteid partnerriikidega, ***eelkõige selleks,*** et kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 208 sätestatud liidu arengukoostöö poliitika peamise eesmärgiga vähendada vaesust ja see pikemas perspektiivis kaotada. Liidu rahvusvahelised partnerlused aitavad kaasa ka tema välistegevuse muude eesmärkide saavutamisele, eelkõige liidu väärtuste ja põhihuvide kaitsmisele ning partnerriikide kestliku majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnaalase arengu edendamisele.	(23) Liidu rahvusvaheliste partnerluste eesmärk on luua ja arendada suhteid partnerriikidega, et kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 208 sätestatud liidu arengukoostöö poliitika peamise eesmärgiga vähendada vaesust ja see pikemas perspektiivis kaotada ***konkreetsete meetmetega, mis on suunatud naiste vaesuse vastu võitlemisele, kuna naised ja tütarlapsed kannatavad kogu maailmas ebaproportsionaalselt palju vaesuse, humanitaarkriiside, kliimamuutuste, vägivaldsete konfliktide, äärmusluse, terrorismi ja sõdade ning toidupuuduse tõttu, rõhutades, et ühe vanemaga peredel on suurem vaesuse[1a] ja sotsiaalse tõrjutuse[1b] oht ning nende puhul on suurem tõenäosus, et vaesus kestab mitme põlvkonna vältel[1c]***. Liidu rahvusvahelised partnerlused aitavad kaasa ka tema välistegevuse muude eesmärkide saavutamisele, eelkõige liidu väärtuste ja põhihuvide kaitsmisele ning partnerriikide kestliku majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnaalase arengu edendamisele ***võrdõiguslikkuse põhimõttest lähtudes.***

[1a] EIGE, „Poverty, gender and lone parents in the EU" (Vaesus, sugu ja üksikvanemad ELis), 2024, lk 10, https://eige.europa.eu/about/beijing-platform-for-action?ba=293.

[1b] Samas, lk 40; Euroopa Parlamendi naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni tellitud uuring „The situation

of single parents in the EU“ (Üksikvanemate olukord ELis), Euroopa Parlamendi kodanike õiguste ja põhiseadusküsimuste poliitikaosakond, 2020, lk 14, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/659870/IPOL_STU(2020)659870_EN.pdf

[1c] Euroopa vaesusevastane võrgustik, „Towards the eradication of poverty“ (Vaesuse kaotamise suunas), 2025, lk 40 https://www.eapn.eu/towards-the-eradication-of-poverty-paper-out-now/.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(24) Instrumendi rakendamine peaks toetama strateegiat „Global Gateway“[10] ehk liidu välisinvesteeringute strateegiat kestliku arengu eesmärkide edendamiseks koos partnerriikidega. See strateegia on üks liidu majandusalase välispoliitika tugisambaid ning selle eesmärk on soodustada turvalise ja kvaliteetse taristu arendamist partnerriikides, et luua kestlik jõukus ja inimväärsed töökohad, tugevdades selle kaudu sidemeid liidu ja tema partnerite vahel, ning toetada samal ajal ELi strateegilisi ja majanduslikke huve. Strateegia aitab võimendada investeeringuid turvalisse taristusse fookusega digiüleminekul, kliimal ja energial, transpordil, tervishoiul ning haridusel ja teadusuuringutel. Sellega toetatakse riike, kes püüavad suurendada oma vastupanuvõimet kestlikul viisil, ning tugevdatakse samal ajal liidu avatud strateegilise autonoomia jaoks olulisi partnerlusi. Strateegia „Global Gateway“ on ka väärtuspõhine pakkumine, mis edendab rangeid sotsiaalseid, keskkonna-,	(24) Instrumendi rakendamine peaks toetama strateegiat „Global Gateway“[10] ehk liidu välisinvesteeringute strateegiat kestliku arengu eesmärkide edendamiseks koos partnerriikidega. See strateegia on üks liidu majandusalase välispoliitika tugisambaid ning selle eesmärk on soodustada turvalise ja kvaliteetse taristu arendamist partnerriikides, et luua kestlik jõukus ja inimväärsed töökohad, tugevdades selle kaudu sidemeid liidu ja tema partnerite vahel, ning toetada samal ajal ELi strateegilisi ja majanduslikke huve. Strateegia aitab võimendada investeeringuid turvalisse taristusse fookusega ***soolisel võrdõiguslikkusel,*** digiüleminekul, kliimal ja energial, transpordil, tervishoiul ning haridusel ja teadusuuringutel. Sellega toetatakse riike, kes püüavad suurendada oma vastupanuvõimet kestlikul viisil, ning tugevdatakse samal ajal liidu avatud strateegilise autonoomia jaoks olulisi partnerlusi. Strateegia „Global Gateway“ on ka väärtuspõhine pakkumine, mis edendab rangeid sotsiaalseid, keskkonna-,

juhtimis- ja finantsstandardeid ning toetab demokraatiat, õigusriiki ***ja*** inimõigusi.	juhtimis- ja finantsstandardeid ning toetab demokraatiat, õigusriiki***, soolist võrdõiguslikkust,*** inimõigusi ***ja naiste õigusi***.
[10] Ühisteatis (JOIN(2021) 30 final) Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa Investeerimispangale „Global Gateway“.	[10] Ühisteatis (JOIN(2021) 30 final) Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa Investeerimispangale „Global Gateway“.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(25) Liidul tuleb tegutseda äärmiselt suure ebakindluse kontekstis, konfliktipiirkondades ja muudes keerulistes tingimustes ning oma toetuse pakkumisel tuleb tal kohaldada diferentseeritud lähenemisviisi, et tegeleda ebakindluse algpõhjustega ja tagada samal ajal oma humanitaarabi, arengupoliitika ja rahuloome seostatud lähenemisviisi raames juurdepääs põhiteenustele ja edendada elanikkonna vastupanuvõimet.	(25) Liidul tuleb tegutseda äärmiselt suure ebakindluse kontekstis, konfliktipiirkondades ja muudes keerulistes tingimustes ning oma toetuse pakkumisel tuleb tal kohaldada diferentseeritud lähenemisviisi, et tegeleda ebakindluse algpõhjustega ja tagada samal ajal oma humanitaarabi, arengupoliitika ja rahuloome seostatud lähenemisviisi raames juurdepääs põhiteenustele***, mis hõlmavad seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi,*** ja edendada elanikkonna vastupanuvõimet. ***Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, kuidas haavatavus ja konfliktid mõjutavad erinevalt naisi ja tütarlapsi, ning nende rollile majandusliku vastupanuvõime ja taastumise edendajatena.***

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(26) Instrument peaks aitama säilitada rahu, ennetada konflikte ja tugevdada	(26) Instrument peaks aitama säilitada rahu, ennetada konflikte ja tugevdada

rahvusvahelist julgeolekut***. Kooskõlas strateegiaga ProtectEU[11] peaks*** instrument aitama ***liidu*** julgeoleku ***suurendamise nimel edendada ühtset*** ja ***terviklikku julgeolekualast lähenemisviisi***.	rahvusvahelist julgeolekut***, kaitstes samal ajal naiste õigusi ja soolist võrdõiguslikkust kui julgeoleku lahutamatuid osi.*** Instrument ***peaks*** aitama ***täielikult rakendada naiste, rahu ja*** julgeoleku ***tegevuskava, mis kehtestati ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga nr 1325 (2000)*** ja ***sellele järgnevate resolutsioonidega, kuna see on endiselt oluline vahend tagamaks, et naiste ja tütarlaste õigusi, tegevusvõimekust ja kaitset austatakse ja järgitakse igal ajal, ning kinnitamaks, et naiste sisuline ja võrdne osalemine on tagatud kõigis konflikti tõkestamise, rahu taastamise, rahuloome ja konfliktijärgse rehabilitatsiooniga seotud institutsioonides ja tegevuse käigus***. ***ELi välistegevuse kontekstis võetavate erimeetmete eesmärk peaks olema võidelda soolise võrdõiguslikkuse ning naiste ja tütarlaste õiguste vastaste ülemaailmsete tagasilöökide ning naiste ja tütarlaste ning LGBTIQ+-aktivistide vastu suunatud üha sagenevate survemeetmete, vägivalla, ähvarduste ja rünnakute vastu nii internetis kui ka väljaspool seda, mis on suunatud eelkõige naissoost inimõiguste kaitsjate, naisajakirjanike, naissoost rahutagajate, naiste rohujuuretasandi organisatsioonide, poliitiliselt aktiivsete naiste, rändajatest ja etnilistesse vähemustesse kuuluvate naiste, sunniviisiliselt ümberasustatud naiste ning kõigi muude naiste ja tütarlaste vastu konfliktidest ja kriisidest mõjutatud keskkondades.***

[11] ***Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile***, ***nõukogule***, ***Euroopa Majandus-*** ja ***Sotsiaalkomiteele*** ning ***Regioonide Komiteele „Euroopa sisejulgeoleku strateegia ProtectEU“ (COM(2025) 148 final)***.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(27) Instrument peaks tugevdama partnerriikide demokraatia vastupanuvõimet, sealhulgas selle kaudu, et võideldakse teabega manipuleerimise ja välissekkumise vastu, edendatakse vaba ja pluralistlikku meediat ning kodanike kaasatust, tagatakse valimiste ja muude demokraatlike protsesside õiglus ja usaldusväärsus ning osaletakse avalikus diplomaatias.	(27) Instrumendiga tuleks tugevdada demokraatlikku vastupanuvõimet partnerriikides, sealhulgas selle kaudu, et võideldakse välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste, sealhulgas soolise desinformatsiooni vastu, mis on tahtlikult suunatud eelkõige avalikus elus nähtavatele naistele, suurendatakse vaba ja pluralistliku meedia mõjuvõimu, kaitstakse ajakirjanike turvalisust ja ametialast sõltumatust ning tagatakse naisajakirjanike võrdne osalemine, kaitstakse naisajakirjanikke soolise vägivalla ja ahistamise eest internetis ja väljaspool seda, edendatakse kodanike kaasatust ja kaasavat kodanikuühiskonda, tagatakse valimiste ja muude demokraatlike protsesside õiglus ja usaldusväärsus ning osaletakse avalikus diplomaatias. ***Erilist tähelepanu tuleks pöörata võitlusele koordineeritud soolise võrdõiguslikkuse, LGBTIQ+- ja õiguste vastaste osalejate ja võrgustike vastu, sealhulgas nende vastu, kes osalevad desinformatsioonikampaaniates ja strateegilistes kohtuvaidlustes, et püüda vähendada põhiõigusi, nagu sooline võrdõiguslikkus, seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused ja LGBTIQ+ õigused. Sellised koordineeritud rünnakud mõjutavad ebaproportsionaalselt naisi ja LGBTIQ+-inimeste inimõiguste kaitsjaid, ajakirjanikke, akadeemikuid, valitud esindajaid ja aktiviste ning nende eesmärk on vaigistada või hirmutada soolise võrdõiguslikkuse ja põhiõiguste kaitsjaid.***

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 28

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(28) Kooskõlas 18. märtsil 2015 toimunud ÜRO kolmandal katastroofiohu vähendamise maailmakonverentsil vastu võetud Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikuga ***2015–2030***[12] tuleks tunnistada vajadust minna kriisidele reageerimiselt ja nende ohjamiselt üle struktuursemale pikaajalisele lähenemisviisile, mis aitab tulemuslikumalt tegeleda ebakindlate olukordade, loodusõnnetuste ja inimtegevusest tingitud õnnetuste ning pikaajaliste kriisidega. Suuremat tähelepanu on vaja pöörata riskide vähendamisele, suurõnnetuste ohu ohjamisele, varajasele hoiatamisele, ennetamisele, leevendamisele ja valmisolekule ning täiendavalt tuleb teha jõupingutusi kiire reageerimise ja püsiva taastumise tõhustamiseks. Instrumendiga tuleks toetada reforme ja investeeringuid, millega tugevdatakse katastroofiohu ja kriisi ohjamist, investeeritakse kliimamuutustele vastupanu võimesse ning suurendatakse elutähtsate ühiskondlike funktsioonide vastupanuvõimet. Seega peaks instrument aitama tugevdada humanitaarabi, arengupoliitika ja rahuloome vahelist seost.	(28) Kooskõlas 18. märtsil 2015 toimunud ÜRO kolmandal katastroofiohu vähendamise maailmakonverentsil vastu võetud Sendai katastroofiohu vähendamise raamistikuga ***2015–2030*** tuleks tunnistada vajadust minna kriisidele reageerimiselt ja nende ohjamiselt üle struktuursemale pikaajalisele lähenemisviisile, mis ***hõlmab naiste ja tütarlaste juhtrolli ning nende täielikku osalemist riskijuhtimise kõigis etappides ja*** aitab tulemuslikumalt tegeleda ebakindlate olukordade, loodusõnnetuste ja inimtegevusest tingitud õnnetuste ning pikaajaliste kriisidega. Suuremat tähelepanu on vaja pöörata riskide vähendamisele, suurõnnetuste ohu ohjamisele, varajasele hoiatamisele, ennetamisele, leevendamisele ja valmisolekule ning täiendavalt tuleb teha jõupingutusi kiire reageerimise ja püsiva taastumise tõhustamiseks. Instrumendiga tuleks toetada reforme ja investeeringuid, millega tugevdatakse katastroofiohu ja kriisi ohjamist, investeeritakse kliimamuutustele vastupanu võimesse ning suurendatakse elutähtsate ühiskondlike funktsioonide vastupanuvõimet. Seega peaks instrument aitama tugevdada humanitaarabi, arengupoliitika ja rahuloome vahelist seost.
[12] Sendai katastroofiohu vähendamise raamistik, mis võeti vastu 18. märtsil 2015 ja mille ÜRO Peaassamblee kiitis heaks 3. juunil 2015 (A/RES/69/283).	[12] Sendai katastroofiohu vähendamise raamistik, mis võeti vastu 18. märtsil 2015 ja mille ÜRO Peaassamblee kiitis heaks 3. juunil 2015 (A/RES/69/283).

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 33 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(33a) Instrumendiga tuleb suurendada maapiirkondades, äärepoolseimates

piirkondades ja saartel elavate inimeste majanduslikku autonoomiat ettevõtluse, eelkõige naisettevõtluse edendamise, ning tehnilisele koolitusele ja vastutustundlikule rahastamisele juurdepääsu tagamise teel. Programmitöös tuleb võimaluse korral võtta arvesse saarelise asendi ja geograafilise eraldatuse mõju naiste tööhõivele, liikuvusele ja esmatähtsate teenuste kättesaadavusele.

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 36 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(36a) Oluline on tagada ebakindlas ja konfliktidest mõjutatud keskkonnas tegutsevatele naiste õiguste organisatsioonidele juurdepääs rahastamisele lihtsustamise kaudu, lihtsustades menetlusi, vähendades aruandlusnõudeid ja tagades proportsionaalsed kontrollid.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 41

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(41) Üleilmses kontekstis, kus liidul tuleb toime tulla tugeva geopoliitilise ja geomajandusliku konkurentsiga, ja mida iseloomustavad üleilmsed probleemid alates kliimamuutustest ja elurikkuse vähenemisest kuni pingeteni nappide ressursside, ***tehnoloogilise sõltuvuse***, ***jätkuva*** rändesurve või majandus- ja ***kaubandushäirete tõttu***, peab ta pidama oma välistegevuses silmas liidu ja partnerite prioriteete ning reageerima lisaks julgeolekuohtudele ja ebakindlusele	(41) Üleilmses kontekstis, kus liidul tuleb toime tulla tugeva geopoliitilise ja geomajandusliku konkurentsiga, ja mida iseloomustavad üleilmsed probleemid alates kliimamuutustest ja elurikkuse vähenemisest kuni pingeteni nappide ressursside ***tõttu***, ***soolise võrdõiguslikkuse vastased liikumised, mis on määratletud kui liikumised, mille eesmärk on õõnestada soolist võrdõiguslikkust kui demokraatia põhiväärtust, ning tagasilöögid naiste õigustes ning üha***

pidevalt ja kiiresti ka tekkivatele vajadustele ning edendama strateegilisi prioriteete. Selleks et suurendada liidu suutlikkust reageerida ettenägematutele vajadustele ja kohandada oma partnerlust uute prioriteetidega, tuleks Euroopa Arengufondide ja määrusega (EL) 2021/947 saadud kogemustele tuginedes jätta teatav summa eraldamata, et jääks reserv tekkivate probleemide ja prioriteetide jaoks. Selle reservi kasutuselevõtt peaks lähtuma käesolevas määruses sätestatud korrast.

enam naisi alavääristav ja LGBTIQ+-vastane retoorika, tehnoloogiline sõltuvus, ***jätkuv*** rändesurve või majandus- ja ***kaubandushäired ja humanitaarkriisid, samuti demokraatia taandareng, rahastamiskärped ja selliste põhiväärtuste nagu inimõiguste, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse õõnestamine***, peab ta pidama oma välistegevuses silmas liidu ja partnerite prioriteete ning reageerima lisaks julgeolekuohtudele ja ebakindlusele pidevalt ja kiiresti ka tekkivatele vajadustele ning edendama strateegilisi prioriteete. Selleks et suurendada liidu suutlikkust reageerida ettenägematutele vajadustele ja kohandada oma partnerlust uute prioriteetidega, tuleks Euroopa Arengufondide ja määrusega (EL) 2021/947 saadud kogemustele tuginedes jätta teatav summa eraldamata, et jääks reserv tekkivate probleemide ja prioriteetide jaoks. Selle reservi kasutuselevõtt peaks lähtuma käesolevas määruses sätestatud korrast. ***Sellega seoses kujutavad soolise võrdõiguslikkuse vastu suunatud ülemaailmne vastuseis ning naiste ja tüdrukute õiguste piiramine ohtu demokraatia vastupanuvõimele, sotsiaalsele stabiilsusele ja kestlikule arengule ning neid tuleks käsitleda osana liidu välistegevusest.***

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 42

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(42) Üldine tegevusprintsiip peaks olema sellise reeglitel põhineva ja väärtuspõhise maailmakorra poole püüdlemine, mille peamine põhimõte on mitmepoolsus ja mille keskmes on ÜRO. Kestliku arengu tegevuskava 2030 koos ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppega[21] (edaspidi „Pariisi kokkulepe“), Kunmingi-	(42) Üldine tegevusprintsiip peaks olema sellise reeglitel põhineva ja väärtuspõhise maailmakorra poole püüdlemine, mille peamine põhimõte on mitmepoolsus ja mille keskmes on ÜRO. Kestliku arengu tegevuskava 2030 koos ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppega[21] (edaspidi „Pariisi kokkulepe“), Kunmingi-

Montréali üleilmne elurikkuse raamistik,[22] Addis Abebas toimunud kolmandal arengu rahastamise rahvusvahelisel konverentsil vastu võetud Addis Abeba tegevuskava[23] ja tulevikupakt[24] on rahvusvahelise üldsuse vastus kestliku arenguga seotud üleilmsetele probleemidele ja suundumustele. Instrumendi raames tuleks pöörata erilist tähelepanu kestliku arengu eesmärkide vahelistele seostele ja integreeritud meetmetele, mis võivad aidata luua kaasnevaid hüvesid ja täita sidusalt mitut eesmärki.

Montréali üleilmne elurikkuse raamistik,[22] Addis Abebas toimunud kolmandal arengu rahastamise rahvusvahelisel konverentsil vastu võetud Addis Abeba tegevuskava[23] ja tulevikupakt[24] on rahvusvahelise üldsuse vastus kestliku arenguga seotud üleilmsetele probleemidele ja suundumustele. Instrumendi raames tuleks pöörata erilist tähelepanu kestliku arengu eesmärkide vahelistele seostele ja integreeritud meetmetele, mis võivad aidata luua kaasnevaid hüvesid ja täita sidusalt mitut eesmärki. ***Sellega seoses peavad kõik rahastamisvahendist toetatavad meetmed olema kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõttega, sealhulgas välistama rahalise toetuse andmise keskkonnakahjulikele investeeringutele.***

---

[21] Nõukogu 5. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1841 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 282, 19.10.2016, lk 1–3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1841/oj).

[22] Kunmingi-Montréali üleilmne elurikkuse raamistik, mis võeti vastu bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul (COP 15) 19. detsembril 2022.

[23] Addis Abebas toimunud kolmandal arengu rahastamise rahvusvahelisel konverentsil 16. juunil 2015 vastu võetud Addis Abeba tegevuskava, mille ÜRO Peaassamblee kiitis heaks 27. juulil 2015 (A/RES/69/313).

[24] Tulevikupakt, mille ÜRO Peaassamblee võttis vastu 22. septembril 2024 (A/RES/79/1).

[21] Nõukogu 5. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1841 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 282, 19.10.2016, lk 1–3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1841/oj).

[22] Kunmingi-Montréali üleilmne elurikkuse raamistik, mis võeti vastu bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgul (COP 15) 19. detsembril 2022.

[23] Addis Abebas toimunud kolmandal arengu rahastamise rahvusvahelisel konverentsil 16. juunil 2015 vastu võetud Addis Abeba tegevuskava, mille ÜRO Peaassamblee kiitis heaks 27. juulil 2015 (A/RES/69/313).

[24] Tulevikupakt, mille ÜRO Peaassamblee võttis vastu 22. septembril 2024 (A/RES/79/1).

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 46

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(46) Liit peaks edendama ***tihedaid konsultatsioone*** kohalike ***ametiasutuste*** ja kodanikuühiskonnaga ning toetama nende osalust kestliku arengu soodustamises ja kestliku arengu eesmärkide elluviimises kohalikul tasandil. Liit peaks toetama ka ***kodanikuühiskonda soodustavat*** keskkonda, kus need organisatsioonid saavad oma tööd tõhusalt teha. Instrumendist tuleks pakkuda liidu toetust kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja kohalikele ametiasutustele, et edendada liidu väärtusi, huve ja eesmärke. Kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike ametiasutustega tuleks nõuetekohaselt konsulteerida ***ning nad peaksid asjakohasele teabele aegsasti juurde pääsema***, ***et*** neil ***oleks võimalik piisaval määral osaleda***.	(46) Liit peaks edendama ***tihedat konsulteerimist ja sisulisi partnerlusi*** kohalike ***omavalitsuste*** ja kodanikuühiskonnaga ning toetama nende osalust kestliku arengu soodustamises ja kestliku arengu eesmärkide elluviimises kohalikul tasandil***, eraldades piisava eelarve kodanikuühiskonna organisatsioonidele, sealhulgas naiste õiguste organisatsioonidele suunatud programmimeetmetele***. Liit peaks toetama ka ***kodanikuühiskonna, sealhulgas naiste ja LGBTIQ+-inimeste organisatsioonide ning puuetega inimeste organisatsioonide jaoks soodsat ja turvalist*** keskkonda, kus need organisatsioonid saavad oma tööd tõhusalt teha. Instrumendist tuleks pakkuda liidu ***poliitilist ja rahalist*** toetust kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja kohalikele ametiasutustele, et edendada liidu väärtusi, huve ja eesmärke. Kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike ametiasutustega tuleks nõuetekohaselt konsulteerida ***ja neil peaks olema õigeaegne juurdepääs asjakohasele teabele***, ***mis võimaldab*** neil ***anda teavet prioriteetide kohta ning olla piisavalt ja sisuliselt kaasatud programmi protsessi kõigis etappides***.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 46 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(46a) Rõhutatakse, kui oluline on eraldada eriprogrammi raames rahalisi vahendeid kodanikuühiskonna organisatsioonidele, kes edendavad soolist võrdõiguslikkust, võitlevad soolise vägivalla vastu ja edendavad naiste

õigusi, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervist ning -õigusi ja LGBTIQ+-inimeste õigusi, ning see tuleks tagada eelkõige juhul, kui sellised organisatsioonid puutuvad kokku poliitilise surve, õiguslike piirangute, rahastamiskärbete või rünnakutega.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 47

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(47) Instrumendi rakendamisel tuleks juhinduda soolise võrdõiguslikkuse***,*** naiste ja tütarlaste ***mõjuvõimu suurendamise*** ning ***naistevastase vägivalla*** ja ***perevägivalla ennetamise*** ja ***tõkestamise põhimõtetest*** ning ***püüda kaitsta*** ja ***edendada naiste õigusi kooskõlas*** naiste õiguste ***tegevuskava***,***[26]*** soolise võrdõiguslikkuse ***strateegia***,***[27]*** ELi soolise võrdõiguslikkuse ***tegevuskavade***, ***asjakohaste*** nõukogu ***järelduste*** ja ***rahvusvaheliste konventsioonidega***, sealhulgas naistevastase vägivalla tõkestamist ***käsitleva*** Istanbuli ***konventsiooniga***. Soolise võrdõiguslikkuse ja naiste ***mõjuvõimu suurendamine*** liidu välistegevuses ning ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavades ***märgitud*** tulemuslikkuse miinimumstandardite ***saavutamiseks tehtavate jõupingutuste tõhustamine*** peaks viima ***sootundliku*** ja ümberkujundava ***käsitlusviisini*** kogu liidu välistegevuses ja rahvusvahelises koostöös. Sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja tütarlaste ***mõjuvõimu suurendamine*** tuleks instrumenti integreerida ja neid aspekte tuleks asjakohaselt kajastada kõigis meetmetes.	(47) Instrumendi rakendamisel tuleks juhinduda soolise võrdõiguslikkuse ***ning*** naiste ja tütarlaste ***õiguste põhimõtetest ning püüda kaitsta, edendada ja järgida naiste õigusi kooskõlas rahvusvaheliste kohustustega, nagu naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise konventsioon*** ning ***Pekingi deklaratsiooni ja tegevusprogrammi ning läbivaatamiskonverentside tulemuste täielik*** ja ***tõhus rakendamine, sealhulgas seksuaal-*** ja ***reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi käsitlevad kohustused,*** ning ***ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioon 1325*** ja ***hilisemad resolutsioonid ja kohustused, mis on esitatud*** naiste õiguste ***tegevuskavas***, soolise võrdõiguslikkuse ***strateegias***, ELi soolise võrdõiguslikkuse ***tegevuskavades***, ***sealhulgas naiste, rahu ja julgeoleku ELi tegevuskavas, asjakohastes*** nõukogu ***järeldustes*** ja ***rahvusvahelistes konventsioonides***, sealhulgas naistevastase vägivalla tõkestamist ***käsitlevas*** Istanbuli ***konventsioonis. Rakendamine peaks ennetama ja tõkestama soolise vägivalla kõiki vorme, sealhulgas konfliktidega seotud seksuaalset vägivalda, ning tegelema mitmekordse ja läbipõimunud diskrimineerimise vormidega ja neid ennetama.*** Soolise võrdõiguslikkuse ja naiste ***õigustega seotud sihipäraste ja süvalaiendatud meetmete tugevdamine***

liidu välistegevuses ning ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavades ***osutatud*** tulemuslikkuse miinimumstandardite***, sealhulgas kulueesmärkide saavutamine*** peaks viima ***sooteadliku*** ja ümberkujundava ***lähenemisviisini*** kogu liidu välistegevuses ja rahvusvahelises koostöös***, mis on kestliku arengu ning rahu ja julgeoleku saavutamiseks otsustava tähtsusega. See lähenemisviis peaks hõlmama konkreetseid meetmeid soolise palga- ja pensionilõhe kaotamiseks, suurendades naiste osalemist tööturul, toetades naiste ettevõtlust ja juurdepääsu rahastamisele, investeerides oskustesse ja kvaliteetsetesse töökohtadesse ning edendades õiglasi, läbipaistvaid ja erapooletuid tulemuspõhiseid palgasüsteeme***. Sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja tütarlaste ***õigused*** tuleks instrumenti integreerida ja neid aspekte tuleks asjakohaselt kajastada kõigis meetmetes ***selgete eesmärkide ja mõõdetavate tulemustega. Soolise võrdõiguslikkuse integreeritud ja sihipärase lähenemisviisi tagamiseks tuleks selle rahastamisvahendi raames eraldada vähemalt 85 % kogu ELi ametlikust arenguabist programmidele, mille üks eesmärk on sooline võrdõiguslikkus (OECD marker G1 või G2), kusjuures 20 % ametlikust arenguabist tuleks eraldada soolist võrdõiguslikkust edendavatele projektidele (OECD marker G2). Vähemalt 5 % ametlikust arenguabist peaks toetama naiste õigustega tegelevaid organisatsioone.***

---

[26] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Naiste õiguste tegevuskava“ (COM(2025) 97 final).

[27] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide

---

[26] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Naiste õiguste tegevuskava“ (COM(2025) 97 final).

[27] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide

Komiteele „Võrdõiguslik liit: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020) 152 final).

[28] Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsioon (CETS nr 210), mis jõustus 1. augustil 2014, https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=210.

Komiteele „Võrdõiguslik liit: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020) 152 final).

[28] Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsioon (CETS nr 210), mis jõustus 1. augustil 2014, https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=210.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 47 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(47a) Käesoleva instrumendi rakendamisel tuleks erilist tähelepanu pöörata naistevastase vägivalla, sealhulgas sundabielude, naiste suguelundite moonutamise ja inimkaubanduse ennetamisele ja selle vastu võitlemisele.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 48

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(48) Instrumendist tuleks toetada lapsi ja noori kui peamisi muutuste elluviijaid, pöörates erilist tähelepanu nende vajadustele ja nende mõjuvõimu suurendamisele. Instrumendi eesmärk peaks olema ennetada diskrimineerimist vanuse, etnilise ***päritolu***, usutunnistuse ja veendumuste, puude ***või*** seksuaalse sättumuse alusel ning selle vastu võidelda. See peaks aitama edendada puuetega inimeste õigusi kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga[29].	(48) Instrumendist tuleks toetada lapsi ja noori kui peamisi muutuste elluviijaid, pöörates erilist tähelepanu nende ***õigustele,*** vajadustele ja nende mõjuvõimu suurendamisele ***kooskõlas ÜRO lapse õiguste konventsiooniga***. Instrumendi eesmärk peaks olema ennetada ***läbipõimunud diskrimineerimist, sealhulgas*** diskrimineerimist vanuse, etnilise ***või rassilise tausta***, usutunnistuse ja veendumuste, puude***, soo,*** seksuaalse sättumuse***, identiteedi, sooväljenduse ja sootunnuste*** alusel***,*** ning selle vastu

	võidelda. See peaks aitama edendada puuetega inimeste õigusi kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga[29].
[29] Puuetega inimeste õiguste konventsioon jõustus 3. mail 2008, https://social.desa.un.org/issues/disability/crpd/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-crpd#Fulltext.	[29] Puuetega inimeste õiguste konventsioon jõustus 3. mail 2008, https://social.desa.un.org/issues/disability/crpd/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-crpd#Fulltext.

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 48 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(48a) Instrumendiga tuleks tagada nii sihipärased kui ka sihtotstarbelised meetmed puuetega inimeste õiguste toetamiseks ning see, et kõigis rahastatavates programmides võetakse proportsionaalsete, hinnatavate ja tulemustele suunatud meetmete abil arvesse puuetega inimeste erivajadusi, edendades nende majanduslikku autonoomiat, juurdepääsu tööhõivele ja täielikku sotsiaalset osalemist. Projektides tuleks järgida ka juurdepääsetavuse ja kaasava kavandamise põhimõtteid, millega tagatakse vahendite tõhus haldamine ja välditakse takistusi, mis piiravad investeeringute mõju. Instrumendist toetatakse ka konkreetseid meetmeid puuetega inimeste, eelkõige naiste- ja tütarlastevastase vägivalla, väärkohtlemise ja ärakasutamise ennetamiseks koostöös riiklike ametiasutuste ja akrediteeritud kohalike organisatsioonidega, millega tugevdatakse nende kaitset ja tagatakse, et üheski rahastatud programmis ei jäeta kõrvale kõige haavatavamas olukorras olevaid inimesi.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 49

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(49) Tunnistades, et planeedi kolmikkriis, mis on seotud kliima, elurikkuse vähenemise ja saastega, on viimase kümne aasta jooksul süvenenud ning liit ei saa seda üksi lahendada, peaks instrumendil olema rahvusvahelise koostöö toetamise kaudu oluline roll mitmepoolselt kokkulepitud kliima- ja keskkonnaeesmärkide saavutamisel. Sellega seoses peaks liit toetama kõige haavatavamaid riike, eelkõige väikeseid arenevaid saareriike ja vähim arenenud riike.	(49) Tunnistades, et planeedi kolmikkriis, mis on seotud kliima, elurikkuse vähenemise ja saastega, on viimase kümne aasta jooksul süvenenud ning liit ei saa seda üksi lahendada, peaks instrumendil olema rahvusvahelise koostöö toetamise kaudu oluline roll mitmepoolselt kokkulepitud kliima- ja keskkonnaeesmärkide saavutamisel. Sellega seoses peaks liit toetama kõige haavatavamaid riike ***ja kõige haavatavamaid mõjutatud inimesi, võttes arvesse soolist perspektiivi***, eelkõige väikeseid arenevaid saareriike ja vähim arenenud riike.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 57 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(57a) Liit peaks sundrände ja ebaseadusliku rände algpõhjustega tegelemisel võtma arvesse soolist mõju ning toetama kohalike kogukondade kestlikku ja sotsiaal-majanduslikku arengut ning tagama, et kõigi asjakohaste meetmete ja programmide rakendamisel järgitakse täielikult mittediskrimineerimise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtteid.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 59

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(59) Instrumendi raames peaks liit kooskõlas ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskavaga[35] edendama inimõigusi ja demokraatlikku valitsemistava kõigil tasanditel, ka valimisvaatlusmissioonide kaudu. Kui see on vajalik, peaks liidu abi inimõiguste ning demokraatlike väärtuste ja põhimõtete kaitsega seotud valdkondades ning tema toetus kodanikuühiskonna osalejatele olema sõltumatud asjaomaste partnerriikide valitsuste ja ametiasutuste nõusolekust. Kuna demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja liidu tulemusliku rahastamise seisukohast oluline, nagu sellele on osutatud määruses (EL, Euratom) 2024/2509, võib demokraatia, inimõiguste või õigusriigi olukorra halvenemise korral kolmandates riikides seal abi andmise peatada.	(59) Instrumendi raames peaks liit kooskõlas ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskavaga[35] edendama inimõigusi ja demokraatlikku valitsemistava kõigil tasanditel, ka valimisvaatlusmissioonide kaudu. ***Soolise võrdõiguslikkuse vähenemine ja naiste õiguste taandareng õõnestavad demokraatlikku valitsemistava ja õigusriigi põhimõtet ning neid tuleks sellise hindamise osana arvesse võtta.*** Kui see on vajalik, peaks liidu abi inimõiguste ning demokraatlike väärtuste ja põhimõtete kaitsega seotud valdkondades ning tema toetus kodanikuühiskonna osalejatele olema sõltumatud asjaomaste partnerriikide valitsuste ja ametiasutuste nõusolekust. Kuna demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja liidu tulemusliku rahastamise seisukohast oluline, nagu sellele on osutatud määruses (EL, Euratom) 2024/2509, võib demokraatia, inimõiguste või õigusriigi olukorra halvenemise korral kolmandates riikides seal abi andmise peatada***. Erilist tähelepanu tuleks pöörata naiste õiguste rasketele rikkumistele, sealhulgas konfliktidega seotud seksuaalvägivallale ja tõsistele takistustele soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel.***
[35] Ühisteatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2020–2024)“ (JOIN(2020) 5 final).	[35] Ühisteatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2020–2024)“ (JOIN(2020) 5 final).

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 68

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(68) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside	(68) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside

valikul tuleks lähtuda sellest, kas nendega on võimalik saavutada meetmete erieesmärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. Selle valiku tegemisel tuleks kaaluda kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtsete määrade kasutamist ning asjaomase tegevuse kuludega sidumata rahastamist, millele on osutatud määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 125 lõike 1 punktis a. Liidul peaks olema võimalik usaldada määruse (EL) 2024/2509 artikli 62 lõike 1 punkti c alapunkti viii kohased eelarve täitmise ülesanded instrumendi raames võetavate meetmete rakendamist silmas pidades Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituudile ning Euroopa Julgeoleku- ja Kaitsekolledžile.

valikul tuleks lähtuda sellest, kas nendega on võimalik saavutada meetmete erieesmärke ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski ***ning vajadust austada õigusriigi põhimõtet, põhiõigusi, soolist võrdõiguslikkust, soolõimet, mittediskrimineerimist ja kestlikku arengut kooskõlas määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 6 lõikes 3 ja artikli 33 lõike 2 punktides e ja f sätestatud horisontaalsete põhimõtetega ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga***. Selle valiku tegemisel tuleks kaaluda kindlasummaliste maksete, ühikuhindade ja ühtsete määrade kasutamist ning asjaomase tegevuse kuludega sidumata rahastamist, millele on osutatud määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 125 lõike 1 punktis a. Liidul peaks olema võimalik usaldada määruse (EL) 2024/2509 artikli 62 lõike 1 punkti c alapunkti viii kohased eelarve täitmise ülesanded instrumendi raames võetavate meetmete rakendamist silmas pidades Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituudile ning Euroopa Julgeoleku- ja Kaitsekolledžile.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 83

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(83) Segarahastamisel ja eelarvelistel tagatistel on partnerriike käsitlevas liidu investeerimisstrateegias keskne roll. Seepärast on asjakohane moodustada instrumendi „Globaalne Euroopa“ investeeringute nõukogu, mis annaks komisjonile nende rahastamisvormide rakendamiseks strateegilisi ja tegevussuuniseid.	(83) Segarahastamisel ja eelarvelistel tagatistel on partnerriike käsitlevas liidu investeerimisstrateegias keskne roll. Seepärast on asjakohane moodustada instrumendi „Globaalne Euroopa“ investeeringute nõukogu, mis annaks komisjonile nende rahastamisvormide rakendamiseks strateegilisi ja tegevussuuniseid. ***Selliste suuniste andmisel peaks nõukoda võtma arvesse liidu eesmärke seoses soolise***

võrdõiguslikkuse ja naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamisega.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 91

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(91) Instrumenti tuleb rakendada kooskõlas määrusega (EL, Euratom) [XXX] [tulemusraamistiku määrus], millega kehtestatakse kulutuste jälgimise eeskirjad ja eelarve tulemusraamistik, sealhulgas eeskirjad, millega tagatakse vastavalt määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 33 lõike 2 punktides d ja f osutatud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte ühetaoline kohaldamine, liidu programmide ja meetmete tulemuslikkuse seire ja aruandluse eeskirjad, liidu rahastamisportaali loomise eeskirjad, programmide hindamise eeskirjad ning muud horisontaalsed sätted, mida kohaldatakse kõigi liidu programmide (näiteks teavet, teabevahetust ja nähtavust käsitlevate programmide) suhtes.	(91) Instrumenti tuleb rakendada kooskõlas määrusega (EL, Euratom) [XXX] [tulemusraamistiku määrus], millega kehtestatakse kulutuste jälgimise eeskirjad ja eelarve tulemusraamistik, sealhulgas eeskirjad, millega tagatakse vastavalt määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 33 lõike 2 punktides d ja f osutatud põhimõtte „ei kahjusta oluliselt“ ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte ühetaoline kohaldamine, ***soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kaudu väljund- ja tulemusnäitajatega eelarve koostamisel,*** liidu programmide ja meetmete tulemuslikkuse seire ja aruandluse eeskirjad***, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse analüüsi ja soolise mõju hindamiste rakendamise kaudu ning vahendi tulemuslikkust käsitleva aruande avaldamise kaudu vastavalt määruses (EL, Euratom) [XXX] [tulemusraamistiku määrus] sätestatud soolise võrdõiguslikkuse tulemusnäitajatele ja käesolevas määruses seatud eesmärkidele***, liidu rahastamisportaali loomise eeskirjad, programmide hindamise eeskirjad ning muud horisontaalsed sätted, mida kohaldatakse kõigi liidu programmide (näiteks teavet, teabevahetust ja nähtavust käsitlevate programmide) suhtes.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 92 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(92a) Kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklitega 8 ja 10 peaksid instrumendi kõik meetmed toetama soolõimet ja mittediskrimineerimise peavoolustamist. Sooline võrdõiguslikkus tuleks integreerida rahastamistsükli kavandamise, rakendamise, järelevalve, aruandluse ning hindamise ja auditeerimise igas etapis. Programmi vahe- ja lõpphindamise käigus tuleks hinnata soolist mõju, et selgitada välja, mil määral aitab programm kehtestada soolist võrdõiguslikkust ja ega see ei avalda soolisele võrdõiguslikkusele ettekavatsematult negatiivset mõju. Samuti on oluline anda taotlejatele teavet selle kohta, kuidas soolist võrdõiguslikkust arvesse võtta, sealhulgas teavet soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise vahendite kasutamise kohta. Ekspertide ja sidusrühmadega konsulteerimisel tuleks tagada sooline tasakaal.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt b – alapunkt -i (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	-i) inimõigused, demokraatia ja õigusriik;

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt b – alapunkt v

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
v) kriis, rahu ja välispoliitika ***vajadused***.	v) kriis, rahu***, julgeolek*** ja välispoliitika***, sealhulgas naiste ja tütarlaste jaoks;***

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 2 – punkt b – alapunkt v a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	va) sooline võrdõiguslikkus ja seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused;

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 3 – punkt b – alapunkt i a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ia) inimõigused, demokraatia ja õigusriik;

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) kaitsta ja edendada liidu väärtusi ja huve kogu maailmas, et järgida liidu välistegevuse eesmärke ja põhimõtteid, mis on sätestatud ELi lepingu artikli 3 lõikes 5 ning artiklites 8 ja 21;	(a) kaitsta ja edendada liidu väärtusi ja huve kogu maailmas, et järgida liidu välistegevuse eesmärke ja põhimõtteid, mis on sätestatud ELi lepingu artikli 3 lõikes 5 ning artiklites 8 ja 21 ***ning 8. juuni 2017. aasta Euroopa arengukonsensuses (edaspidi „konsensus“), toetades seega vaesuse vähendamist ja kaotamist, võideldes diskrimineerimise ja ebavõrdsuse vastu, edendades kestlikku arengut, rahu ja julgeolekut, kaitstes, edendades ja toetades demokraatiat, õigusriiki, inimõigusi, sealhulgas naiste õigusi ja mõjuvõimu suurendamist, soolist võrdõiguslikkust, tegeledes muu hulgas VKEde toetamise ja oskuste arendamise ning majandusreformi kaudu soolise palgalõhega, toetades poliitikameetmeid, millega edendatakse osalemist***

	kvaliteetsetes töökohtades ja võrdseid võimalusi ning võrdseid konkurentsitingimusi, kaitstes inimõiguste kaitsjaid, sealhulgas kõige raskemates olukordades ja kiireloomulistes olukordades, toetades kodanikuühiskonna organisatsioone, kaitstes keskkonda ning võideldes kliimamuutuste ja elurikkuse vähenemise vastu;

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) aidata edendada mitmepoolsust ja reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda ning täita liidu võetud rahvusvahelisi kohustusi ja seatud eesmärke, eelkõige kestliku arengu eesmärke, kestliku arengu tegevuskava 2030, Pariisi kokkulepet ja Kunmingi-Montréali üleilmset elurikkuse raamistikku;	(b) aidata edendada mitmepoolsust ja reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda***, mille keskmes on rahvusvaheline inimõigustealas õigus ja ÜRO,*** ning täita liidu võetud rahvusvahelisi kohustusi ja seatud eesmärke, eelkõige kestliku arengu eesmärke, kestliku arengu tegevuskava 2030, Pariisi kokkulepet ja Kunmingi-Montréali üleilmset elurikkuse raamistikku***, Pekingi deklaratsiooni ja tegevusprogrammi, ICPD tegevusprogrammi, ning nende läbivaatamiskonverentside tulemusi***;

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 4 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(c) soodustada tugevamaid vastastikku kasulikke suhteid partnerriikidega ning aidata samal ajal kaasa partnerriikide kestlikule arengule ja liidu strateegiliste huvide saavutamisele.	(c) soodustada tugevamaid vastastikku kasulikke suhteid partnerriikidega***, sealhulgas toetada ülesehitamist, konkurentsi, majanduslikku kestlikkust, naiste majanduslikku võimestamist ja vajaduse korral ühinemisega seotud reforme,*** ning aidata samal ajal kaasa

partnerriikide kestlikule arengule ja liidu strateegiliste huvide saavutamisele.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Liit ***püüab tagada*** poliitikavaldkondade kestliku arengu sidususe. Liit võtab arvesse kogu sise- ja välispoliitika mõju kestlikule arengule ning edendab suuremat koostoimet ja vastastikust täiendavust eeskätt kaubanduse ja investeeringute, majanduskoostöö ja muu valdkondliku koostööga.	Liit ***tagab*** poliitikavaldkondade kestliku arengu sidususe. Liit võtab arvesse kogu sise- ja välispoliitika mõju kestlikule arengule ning edendab suuremat koostoimet ja vastastikust täiendavust eeskätt kaubanduse ja investeeringute, majanduskoostöö ja muu valdkondliku koostööga.

Muudatusettepanek 44

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Instrumendist võib toetada meetmeid, mis kehtestatakse ja mida rakendatakse määruse (EL) [XXX] [Euroopa konkurentsivõime fond], Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) [XXX] [programm „Euroopa horisont“][48] ja määruse (EL) [XXX] [Euroopa ühendamise rahastu] alusel, kui need meetmed on kooskõlas käesoleva määruse artikliga 4.	2. Instrumendist võib toetada meetmeid, mis kehtestatakse ja mida rakendatakse määruse (EL) [XXX] [Euroopa konkurentsivõime fond], Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) [XXX] [programm „Euroopa horisont“][48] ja määruse (EL) [XXX] [Euroopa ühendamise rahastu] alusel, kui need meetmed on kooskõlas käesoleva määruse artikliga 4. ***Sellistesse meetmetesse integreeritakse soolise võrdõiguslikkuse ning naiste majandusliku võimestamise ja konkurentsivõimega seotud kaalutlused.***
[48] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr [XXX], millega kehtestatakse ajavahemikuks 2028–2034 teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“, sätestatakse selle osalemis- ja	[48] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr [XXX], millega kehtestatakse ajavahemikuks 2028–2034 teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“, sätestatakse selle osalemis- ja

levitamiseeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2021/695 (ELT L ..., lk).	levitamiseeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2021/695 (ELT L ..., lk).

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	2a. Vähemalt 25 000 000 000 eurot eraldatakse finantsraamistiku kestuse ajaks pöördumatult käesoleva määruse kohaseks humanitaarabiks. See summa kujutab endast minimaalset rahastamispaketti ja lähtetaset ning seda ei vähendata, jaotata ümber ega paigutata ümber muudel eesmärkidel. Kui see on nõuetekohaselt põhjendatud suurenenud humanitaarvajaduste või ettenägematute kriisidega, võib võtta kasutusele lisavahendeid täiendavate programmiväliste meetmete või käesolevas määruses osutatud reservi kaudu.

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
5. Vähemalt 90 % käesoleva instrumendi kulutustest peab vastama ametliku arenguabi kriteeriumidele (edaspidi „ametliku arenguabi eesmärk“) ehk aitama täita ühiseid ametliku arenguabi kohustusi, sealhulgas neid, mis on suunatud vähim arenenud riikidele. Kui partnerriik minetab instrumendi rakendusperioodil oma kõlblikkuse saada ametlikku arenguabi, jäetakse kulutused, mis on selle partnerriigi kasuks pärast rahastamiskõlblikkuse kaotamist tehtud, ametliku arenguabi eesmärgi hindamisest välja. Ametliku arenguabi eesmärgi	5. Vähemalt 93 % käesoleva instrumendi kulutustest peab vastama ametliku arenguabi kriteeriumidele (edaspidi „ametliku arenguabi eesmärk“) ehk aitama täita ühiseid ametliku arenguabi kohustusi, sealhulgas neid, mis on suunatud vähim arenenud riikidele. Kui partnerriik minetab instrumendi rakendusperioodil oma kõlblikkuse saada ametlikku arenguabi, jäetakse kulutused, mis on selle partnerriigi kasuks pärast rahastamiskõlblikkuse kaotamist tehtud, ametliku arenguabi eesmärgi hindamisest välja. Ametliku arenguabi eesmärgi

hindamisest jäetakse välja ka käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kulutused.	hindamisest jäetakse välja ka käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kulutused.

Muudatusettepanek 47

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	5a. Vähemalt 50 % instrumendi kuludest kasutatakse selleks, et toetada inimarengut ja sotsiaalset kaasatust, sealhulgas juurdepääsu kvaliteetsetele põhilistele sotsiaalteenustele, tervishoiuteenustele, haridusele, seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele, toitumisele, veele ja kanalisatsioonile ning sotsiaalkaitsele, eelkõige kõige tõrjutumate jaoks. Komisjon tagab, et see eesmärk kajastub instrumendi raames võetavate meetmete kavandamises, rakendamises, järelevalves ja aruandluses.

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 5 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	5b. Vähemalt 50 % rahastamisvahendi kuludest eraldatakse vähim arenenud riikidele ja teistele ebakindlas ja konfliktidest mõjutatud olukorras olevatele partnerriikidele.

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 5 c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*

	5c. Selleks et tagada soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendatud ja sihipärane käsitus, eraldatakse vähemalt 85 % ELi ametlikust arenguabist programmidele, mille peamine või oluline eesmärk on sooline võrdõiguslikkus (OECD arenguabikomitee soomõõdik G1 või G2), ning vähemalt 20 % ELi ametlikust arenguabist eraldatakse programmidele, mille peamine eesmärk on sooline võrdõiguslikkus (OECD marker G2). Vähemalt 5 % iga-aastastest ametliku arenguabi kohustustest eraldatakse naiste õigustega tegelevate organisatsioonide kui peamiste abisaajate toetamiseks. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile kord kvartalis aruande nende eesmärkide saavutamise kohta geograafiliste piirkondade ja teemavaldkondade kaupa koos dispersioonianalüüsi ja parandusmeetmete kavadega, kui on oht, et eesmärke ei saavutata.

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 6 – lõige 5 d (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	5d. Vähemalt 15 % kõnealuse instrumendi programmikohasest rahastamisest eraldatakse rakendamiseks kodanikuühiskonna organisatsioonidele, sealhulgas naiste ja LGBTIQ+ organisatsioonidele, tagades prognoositavad ja sihtotstarbelised vahendid ja tegutsemisruumi ELi välistegevuses ning võimaldades kodanikuühiskonna organisatsioonidel tegutseda sõltumatute arenguvaldkonnas osalejatena.

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) uute vajaduste või probleemide, näiteks liidu või selle naabrite piiridel tekkivate selliste probleemidega tegelemiseks, mis on seotud looduslike või inimtegevusest tingitud kriiside, vägivaldsete konfliktide ja kriisijärgsete olukordade või rändesurve ja sundrändega;	(b) uute vajaduste või probleemide, näiteks liidu või selle naabrite piiridel tekkivate selliste probleemidega tegelemiseks, mis on seotud looduslike või inimtegevusest tingitud kriiside, vägivaldsete konfliktide ja kriisijärgsete olukordade või rändesurve ja sundrändega***, sealhulgas olukorrad, mis hõlmavad inimõiguste laiaulatuslikku rikkumist, sealhulgas soolist vägivalda ja konfliktidega seotud seksuaalset vägivalda***;

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Enne uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reservist vahendite kasutusele võtmist ***teavitab*** komisjon ***sellest*** üksikasjalikult Euroopa ***Parlamenti*** ja ***nõukogu*** ning võtab asjakohasel juhul arvesse nende tähelepanekuid kavandatud vahendite laadi, eesmärkide ja summade kohta.	2. Enne uute probleemide ja prioriteetide jaoks ette nähtud reservist vahendite kasutusele võtmist ***konsulteerib*** komisjon üksikasjalikult Euroopa ***Parlamendi*** ja ***nõukoguga*** ning võtab asjakohasel juhul arvesse nende tähelepanekuid kavandatud vahendite laadi, eesmärkide ja summade kohta.

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Instrumendi rakendamise üldine poliitikaraamistik ***on*** selline liidu poliitika, mis on sätestatud assotsieerimislepingutes, partnerlus- ja koostöölepingutes, mitmepoolsetes lepingutes, milles liit on osaline, ja muudes lepingutes, millega luuakse õiguslikult siduvad suhted liidu ja	1. ***Kooskõlas ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskavaga aastateks 2021–2027 on*** instrumendi rakendamise üldine poliitikaraamistik selline liidu poliitika, mis on sätestatud assotsieerimislepingutes, partnerlus- ja koostöölepingutes, mitmepoolsetes

partnerriikide vahel, samuti Euroopa Ülemkogu järeldustes, nõukogu järeldustes, tippkohtumiste deklaratsioonides või riigipeade või valitsusjuhtide või ministrite tasandil partnerriikidega peetud kohtumiste järeldustes, Euroopa Parlamendi resolutsioonides, komisjoni teatistes ja kõrge esindajaga koostatud ühisteatistes.	lepingutes, milles liit on osaline, ja muudes lepingutes, millega luuakse õiguslikult siduvad suhted liidu ja partnerriikide vahel, samuti Euroopa Ülemkogu järeldustes, nõukogu järeldustes, tippkohtumiste deklaratsioonides või riigipeade või valitsusjuhtide või ministrite tasandil partnerriikidega peetud kohtumiste järeldustes, Euroopa Parlamendi resolutsioonides, komisjoni teatistes ja kõrge esindajaga koostatud ühisteatistes.

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Liit ***suunab*** oma vahendid ***sinna***, ***kus neil on kõige suurem ümberkujundav mõju***, ***et toetada kestlikku arengut ja järgida*** liidu strateegilisi huve.	1. Liit ***koondab*** oma vahendid ***ümberkujundavale mõjule***, ***et toetada kestlikku, sooteadlikku, mittediskrimineerivat ja kaasavat arengut***, ***rahu ja julgeolekut partnerriikides ning kaitsta*** liidu strateegilisi ***huve, sealhulgas naiste ja tütarlaste*** huve.

Muudatusettepanek 55

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Liit jätkab tegutsemist olukordades, kus valitseb äärmiselt suur ebakindlus, samuti konfliktipiirkondades ja muudes keerulistes oludes.	Liit jätkab tegutsemist olukordades, kus valitseb äärmiselt suur ebakindlus, samuti konfliktipiirkondades ja muudes keerulistes oludes***, et tegeleda ebakindluse algpõhjustega ning osaleda kaasaval ja sooteadlikul viisil rahuprotsessides, sealhulgas konfliktide ennetamisel, lahendamisel, vahendamisel, stabiliseerimisel, julgeolekusektori reformimisel ja ülesehituspüüdlustes, kaotades kõik soolise vägivalla vormid, edendades sooteadlikku julgeolekusektori reformi ning tagades ohutu juurdepääsu***

	seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele, tagades samal ajal oma meetmete täieliku vastavuse ELi lepingu artiklis 21 sätestatud põhimõtetele.

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Kriisiolukorras, kriisijärgses olukorras või äärmiselt ebakindlas olukorras võetakse nõuetekohaselt arvesse asjaomaste partnerriikide või -piirkondade elanikkonna erivajadusi. Kui partnerriigid või -piirkonnad on kriisi-, kriisijärgse või äärmiselt ebakindla olukorraga otseselt seotud või sellest mõjutatud, pööratakse erilist tähelepanu toetuse ja koordineerimise suurendamisele kõigi asjaomaste osalejate vahel, et aidata partnerriikidel või -piirkondadel hädaolukorrast väljuda ning kestliku arengu ja stabiilse rahu poole liikuda ning tagada seejuures rahvusvahelise koostöö ja humanitaarabi kooskõla vastavalt humanitaarabi, arengupoliitika ja rahuloome seostatud lähenemisviisile.	Kriisiolukorras, kriisijärgses olukorras või äärmiselt ebakindlas olukorras võetakse nõuetekohaselt arvesse asjaomaste partnerriikide või -piirkondade elanikkonna erivajadusi. Kui partnerriigid või -piirkonnad on kriisi-, kriisijärgse või äärmiselt ebakindla olukorraga otseselt seotud või sellest mõjutatud, pööratakse erilist tähelepanu toetuse ja koordineerimise suurendamisele kõigi asjaomaste osalejate vahel, et aidata partnerriikidel või -piirkondadel hädaolukorrast väljuda ning kestliku arengu ja stabiilse rahu poole liikuda ning tagada seejuures rahvusvahelise koostöö ja humanitaarabi kooskõla vastavalt humanitaarabi, arengupoliitika ja rahuloome seostatud lähenemisviisile ***ja ÜRO Julgeolekunõukogu 2000. aasta naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevat resolutsioonile 1325, mis hõlmab investeerimist naissoost rahutagajate rahupüüdlustesse kohalikul tasandil***.

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Liit ***püüab edendada, arendada ja tugevdada*** demokraatia, hea valitsemistava, õigusriigi ning inimõiguste	3. Liit ***tegutseb kooskõlas*** demokraatia, hea valitsemistava, õigusriigi ning ***rahvusvahelise õiguse,*** inimõiguste ja

ja põhivabaduste austamise ***põhimõtteid***, millele liit on rajatud, eelkõige dialoogi ja koostöö kaudu partnerriikide ja -piirkondade ning kodanikuühiskonnaga, sealhulgas mitmepoolsetel foorumitel toimuva tegevuse kaudu.	põhivabaduste***, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse*** austamise ***põhimõtetega***, millele liit on rajatud, ***ning edendab, arendab ja tugevdab neid,*** eelkõige dialoogi ja koostöö kaudu partnerriikide ja -piirkondade ning kodanikuühiskonnaga, sealhulgas mitmepoolsetel foorumitel toimuva tegevuse kaudu. ***Erilist tähelepanu pööratakse demokraatia tagasilanguse ja taandarengu vastu võitlemisele inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas ning demokraatliku vastupanuvõime tugevdamisele, võideldes välisriigist lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise vastu, suurendades vaba ja pluralistliku meedia mõjuvõimu, kaitstes naisajakirjanike turvalisust ja ametialast sõltumatust ning tagades võrdse osalemise, kaitstes kõiki naisi soolise vägivalla ja ahistamise eest internetis ja väljaspool seda, edendades kodanike ja aktivistide kaasatust, tagades valimis- ja muude demokraatlike protsesside õigluse ja usaldusväärsuse ning osaledes avalikus diplomaatias.***

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Käesoleva instrumendi raames võetavate meetmetega kohaldatakse inimõigustepõhist käsitust, mis hõlmab kõiki inimõigusi***. *See käsitus juhindub põhimõttest***, ***mille kohaselt ei jäeta kedagi kõrvale***, ***samuti võrdõiguslikkusest ja keelust teisi***, sealhulgas puuetega ***inimesi ükskõik millisel alusel diskrimineerida***.	4. Käesoleva instrumendi raames võetavate meetmetega kohaldatakse inimõigustepõhist käsitust, mis hõlmab kõiki inimõigusi ***ja toetab õiguste omajaid nende õiguste kasutamisel***, ***juhindudes määruse (EL, Euratom) 2024/2509 artikli 6 lõikes 3 ja artikli 33 lõike 2 punktides e ja f sätestatud horisontaalsetest põhimõtetest ning hartast***, ***tagades, et kõigi meetmete puhul järgitakse liidu väärtusi, põhiõigusi, soolist võrdõiguslikkust, soolise aspekti arvestamist, mittediskrimineerimist mis tahes alusel***, sealhulgas ***soo, vanuse,***

	puude, seksuaalse sättumuse, sootunnuste, identiteedi, sooväljenduse, usutunnistuse või vähemusse kuulumise alusel, ning pööratakse erilist tähelepanu igas vanuses naistele ja tütarlastele, puuetega ***inimestele ja kestlikule arengule, samuti mitte kellegi kõrvalejätmise ja olulise kahju ärahoidmise põhimõtetele***.

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
5. Instrumendiga edendatakse soolist võrdõiguslikkust ning tütarlaste ja naiste mõjuvõimu suurendamist ning ***ennetatakse naistevastast vägivalda*** ja ***perevägivalda ning võideldakse nende*** vastu. ***Samuti*** pööratakse erilist tähelepanu ***lapse*** õigustele ning ***noorte kaitsmisele*** ja võimestamisele.	5. Instrumendiga edendatakse soolist võrdõiguslikkust ning tütarlaste ja naiste ***õigusi ja*** mõjuvõimu suurendamist ning ***keeldu teisi inimesi ükskõik millisel alusel diskrimineerida sihipäraste*** ja ***süvalaiendatud meetmete kaudu kooskõlas soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavadega. Samuti ennetab EL soolist vägivalda selle kõigis vormides ja võitleb selle*** vastu. ***Instrumendis*** pööratakse erilist tähelepanu ***ka laste ja noorte*** õigustele ning ***nende kaitsele*** ja võimestamisele ***ning intersektsionaalsest diskrimineerimisest mõjutatud inimestele, eelkõige naistele ja tütarlastele, LGBTIQ+-inimestele ja puuetega inimestele***.

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. Instrumenti rakendatakse täielikus kooskõlas liidu võetud kohustusega edendada, kaitsta ja järgida kõiki inimõigusi ning rakendada täielikult ja tõhusalt Pekingi deklaratsiooni ning rahvastiku ja arengu rahvusvahelise	6. Instrumenti rakendatakse täielikus kooskõlas liidu võetud kohustusega edendada, kaitsta ja järgida kõiki inimõigusi ning rakendada täielikult ja tõhusalt Pekingi deklaratsiooni ning rahvastiku ja arengu rahvusvahelise

konverentsi tegevusprogrammi[49] ja nende läbivaatamiskonverentside tulemusi; ***selles kontekstis*** kaitstakse ***jätkuvalt*** ka inimeste seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi. Instrumendiga ka liidu võetud kohustust edendada, kaitsta ja järgida iga inimese õigust omada täielikku kontrolli ning otsustada vabalt ja vastutustundlikult oma seksuaalsuse ning seksuaal- ja ***reproduktiivtervisega*** seotud küsimuste üle ilma diskrimineerimise, sunni ja vägivallata. Samuti toetatakse instrumendiga vajadust tagada laialdane juurdepääs igakülgsele kvaliteetsele ja taskukohasele seksuaal- ja ***reproduktiivtervisealasele*** teabele ja haridusele, sealhulgas põhjalikule seksuaalkasvatusele, ning tervishoiuteenustele.

[49] Pekingi deklaratsioon ja tegevusprogramm https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/CSW/PFA_E_Final_WEB.pdf.

konverentsi tegevusprogrammi[49] ja nende läbivaatamiskonverentside tulemusi; ***jätkuvalt*** kaitstakse ka inimeste seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi. Instrumendiga ka liidu võetud kohustust edendada, kaitsta ja järgida iga inimese õigust omada täielikku kontrolli ning otsustada vabalt ja vastutustundlikult oma seksuaalsuse ning seksuaal- ja ***reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega*** seotud küsimuste üle ilma diskrimineerimise, sunni ja vägivallata. Samuti toetatakse instrumendiga vajadust tagada laialdane juurdepääs igakülgsele kvaliteetsele ja taskukohasele seksuaal- ja ***reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste alasele*** teabele ja haridusele, sealhulgas põhjalikule seksuaalkasvatusele, ning tervishoiuteenustele.

[49] Pekingi deklaratsioon ja tegevusprogramm https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/CSW/PFA_E_Final_WEB.pdf.

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 9

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
9. Kooskõlas kaasava partnerluse põhimõttega tagab komisjon ***vajaduse korral*** nõuetekohase konsulteerimise partnerriikide asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike ametiasutustega, ning kannab hoolt selle eest, et nad pääseksid aegsasti juurde asjakohasele teabele, mis võimaldab neil täita olulist rolli instrumendi programmide ja meetmete kavandamisel, rakendamisel ja nendega seotud järelevalveprotsessides.	9. Kooskõlas kaasava partnerluse põhimõttega tagab komisjon nõuetekohase konsulteerimise partnerriikide asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas kodanikuühiskonna ***organisatsioonide, muu hulgas naiste õiguste ja LGBTIQ+*** organisatsioonide ja kohalike ametiasutustega, ning kannab hoolt selle eest, et nad pääseksid aegsasti juurde asjakohasele teabele, mis võimaldab neil täita olulist rolli instrumendi programmide ja meetmete kavandamisel, rakendamisel ja nendega seotud järelevalveprotsessides.

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	9a. Komisjon tagab Euroopa Parlamendi ja nõukogu võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise seoses teabele juurdepääsuga.

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 10

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
10. Komisjon liidu kodanikuühiskonnaga.	10. Komisjon teeb sisukat koostööd liidu kodanikuühiskonnaga peetava tõhustatud dialoogi ja korrapärase teabevahetuse kaudu. ***Ta teeb neile organisatsioonidele teabe võimalikult suures ulatuses kättesaadavaks.***

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 10 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Instrumendi programmide ja meetmetega peavoolustatakse kliimamuutuste vastane võitlus, keskkonnakaitse ja sooline võrdõiguslikkus, nagu on ette nähtud määrusega (EL, Euratom) [XXX] [tulemusraamistiku määrus]. Neid prioriteete võetakse arvesse instrumendi raames võetavate meetmete kavandamisel ja rakendamisel, et tekitada kaasnevaid hüvesid ja saavutada sidusalt mitu eesmärki.	Instrumendi programmide ja meetmetega peavoolustatakse kliimamuutuste vastane võitlus, keskkonnakaitse soolise võrdõiguslikkuse, laste õiguste ja puuetega inimeste õiguste edendamine ning kaasamine, nagu on ette nähtud määrusega (EL, Euratom) [XXX] [tulemusraamistiku määrus]. Neid prioriteete võetakse arvesse instrumendi raames võetavate meetmete kavandamisel ja rakendamisel, et tekitada kaasnevaid hüvesid ja saavutada sidusalt mitu

	eesmärki. ***Selleks et tagada instrumendi raames soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendatud ja sihipärane käsitlus, on vaja soolist analüüsi, et anda teavet programmide ja sekkumiste, sealhulgas mitmeaastaste sihtprogrammide jaoks. Tagamaks, et sooline võrdõiguslikkus integreeritakse süstemaatiliselt kõikidesse liidu meetmetesse, et saavutada praktikas võrdõiguslikkus kooskõlas aluslepingutega, ning et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine eelarve koostamisel muutuks mitmeaastase finantsraamistiku lahutamatuks osaks, peavad kõik käesoleva määruse kohased programmid ja sekkumised, sealhulgas mitmeaastased sihtprogrammid, olema kooskõlas soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise põhimõttega, lisades selge ja siduva kohustuse kõigisse programmitöö etappidesse, st eelarvetsükli kavandamisse, rakendamisse ja kontrolli.***

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Komisjoni ja liikmesriikide eesmärk on üksteisega rakendustsükli eri etappides õigeaegselt konsulteerida ja omavahel tihedalt teavet vahetada, et meetmed – muu hulgas teabe, kommunikatsiooni ja nähtavuse aspektist – ühiselt kindlaks määrata, nende üle aru pidada ja neid rakendada.	2. Komisjoni***, Euroopa Parlamendi*** ja liikmesriikide eesmärk on üksteisega rakendustsükli eri etappides õigeaegselt konsulteerida ja omavahel tihedalt teavet vahetada, et meetmed – muu hulgas teabe, kommunikatsiooni ja nähtavuse aspektist – ühiselt kindlaks määrata, nende üle aru pidada ja neid rakendada.

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*

4a. Kõigi meetmete rakendamisel järgitakse täielikult rahvusvahelist õigust, sealhulgas rahvusvahelist inimõigustealast õigust, Istanbuli konventsiooni ja soolise võrdõiguslikkuse kolmandat tegevuskava, ning seda tehakse kooskõlas liidu välistegevuse juhtpõhimõtetega ja ELi lepingu artikliga 21.

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 4 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	4b. Komisjon saavutab rahastamiseesmärkide vahel alati õiglase tasakaalu ja esitab Euroopa Parlamendile igal aastal aruande, milles kirjeldatakse üksikasjalikult iga eesmärgi konkreetseid kogusummasid.

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Mitut riiki hõlmavatest, piirkondlikest või piirkondadevahelistest mitmeaastastest sihtprogrammidest antakse abi sõltumata asjaomaste kolmandate riikide valitsuse ja muude ametiasutuste nõusolekust, kui need programmid hõlmavad kõiki järgmisi sambaid:
	i) inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi edendamine;
	ii) sõltumatu kodanikuühiskonna toetamine ja selle osalejate mõjuvõimu suurendamine partnerriikides;
	iii) rahu, stabiilsuse ja konfliktiennetuse edendamine.

	iv) soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervisega seotud õiguste edendamine.

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Komisjon konsulteerib ***vajaduse korral*** teiste rahastajate ja osalejatega, sealhulgas kohalike omavalitsuste, kodanikuühiskonna ja erasektori esindajatega.	Komisjon konsulteerib ***programmitöö ja ümberplaneerimise käigus Euroopa Parlamendi ja nõukoguga ning*** teiste rahastajate ja osalejatega, sealhulgas kohalike omavalitsuste, kodanikuühiskonna ja erasektori esindajatega.

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 2 – lõik 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Kriisi-, kriisijärgses või ebakindlas olukorras olevate partnerriikide ja -piirkondade programmdokumentide koostamisel teostab komisjon haavatavuse analüüsi, kohaldades konfliktitundlikkusel põhinevat lähenemisviisi, milles võetakse arvesse asjaomaste partnerriikide või -piirkondade ja nende elanikkonna erivajadusi ja -olukorda, pöörates erilist tähelepanu naistele, lastele ja tõrjutud inimestele; kui partnerriigid või -piirkonnad on kriisi-, kriisijärgse või ebakindla olukorraga otseselt seotud või sellest mõjutatud, pööratakse erilist tähelepanu koordineerimise suurendamisele kõigi asjaomaste osalejate vahel, et aidata partnerriikidel või -piirkondadel hädaolukorrast väljuda ning kestliku arengu ja stabiilse rahu poole

	liikuda, sealhulgas toetades sootundlikku reageerimist, seades prioriteediks igasuguse vägivalla ennetamise ning edendades naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava.

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) meetmed peavad võimalikult suures ulatuses tuginema dialoogile liidu, liikmesriikide ja asjaomaste partnerriikide, sealhulgas riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste vahel, ning dialoogi tuleb kaasata ka kodanikuühiskond;	(a) meetmed peavad võimalikult suures ulatuses tuginema dialoogile liidu, liikmesriikide ja asjaomaste partnerriikide, sealhulgas riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste***, eelkõige põliskogukonna*** vahel, ning dialoogi tuleb kaasata ka kodanikuühiskond***, sealhulgas naiste õiguste organisatsioonid, rohujuuretasandi organisatsioonid ja LGTBIQ+-inimeste õiguste organisatsioonid***;

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) partnerriikide ja -piirkondade prioriteedid, mis on kehtestatud lõikes 1 osutatud dialoogi alusel, võttes arvesse ka riiklikku või piirkondlikku strateegiat ja kava;	(a) partnerriikide ja -piirkondade prioriteedid, mis on kehtestatud lõikes 1 osutatud dialoogi alusel, võttes arvesse ka riiklikku või piirkondlikku strateegiat ja kava ***ning kodanikuühiskonna prioriteete***;

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 14 – lõige 2 – punkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*

(d) partnerriikide ja -piirkondade suutlikkus ja nende võetud kohustus edendada ühiseid väärtusi ja põhimõtteid ning toetada mitmepoolseid liite ja reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda;	(d) partnerriikide ja -piirkondade suutlikkus ja nende võetud kohustus edendada ühiseid väärtusi ja põhimõtteid***, õigusriiki, demokraatiat ja inimõigusi, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust,*** ning toetada mitmepoolseid liite ja reeglitel põhinevat rahvusvahelist korda;

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 17 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Mitmeaastased sihtprogrammid võib vajaduse korral läbi vaadata, kui see on vajalik nende tulemuslikuks rakendamiseks, eelkõige juhul, kui artiklis 8 osutatud poliitikaraamistikus tehakse sisulisi muudatusi või kui on tekkinud kriisi- või kriisijärgne olukord.	2. Mitmeaastased sihtprogrammid võib vajaduse korral läbi vaadata, kui see on vajalik nende tulemuslikuks rakendamiseks, eelkõige juhul, kui artiklis 8 osutatud poliitikaraamistikus tehakse sisulisi muudatusi või kui on tekkinud kriisi- või kriisijärgne olukord***, konsulteerides alati Euroopa Parlamendi ja nõukoguga***.

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 17 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, nagu kriisid või vahetu oht rahule, demokraatiale, õigusriigile, inimõigustele või põhivabadustele, ***võib*** komisjon ***muuta*** artiklites 15 ja 16 osutatud mitmeaastaseid sihtprogramme viivitamata kohaldatavate rakendusaktidega, mis võetakse vastu artikli 32 lõikes 5 osutatud korras.	3. Nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, nagu kriisid või vahetu oht rahule, demokraatiale, õigusriigile, inimõigustele või põhivabadustele, ***muudab*** komisjon artiklites 15 ja 16 osutatud mitmeaastaseid sihtprogramme viivitamata kohaldatavate rakendusaktidega, mis võetakse vastu artikli 32 lõikes 5 osutatud korras. ***Komisjon konsulteerib selliste muudatuste küsimuses Euroopa Parlamendi ja nõukoguga.***

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Komisjon võtab vastu iga-aastased või mitmeaastased tegevuskavad ja meetmed. Meetmed võivad vormilt olla üksikmeetmed, erimeetmed, toetusmeetmed või eriabimeetmed. ***Tegevuskavades*** ja ***meetmetes*** võetakse arvesse konkreetset konteksti ning iga meetme puhul täpsustatakse taotletavad eesmärgid, oodatavad tulemused ja asjaomased tegevused, rakendusmeetodid, eelarve ja võimalikud toetuskulud.	1. Komisjon võtab vastu iga-aastased või mitmeaastased tegevuskavad ja meetmed. Meetmed võivad vormilt olla üksikmeetmed, erimeetmed, toetusmeetmed või eriabimeetmed. ***Tegevuskavade*** ja ***meetmetega tagatakse soolise analüüsi rakendamise kaudu sooline vaatenurk ja neis*** võetakse arvesse konkreetset konteksti ning iga meetme puhul täpsustatakse taotletavad eesmärgid, oodatavad tulemused ja asjaomased tegevused, rakendusmeetodid, eelarve ja võimalikud toetuskulud.

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 18 – lõige 5 – lõik 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Pikaajaliste kriiside ja konfliktide korral võib komisjon võtta vastu täiendava eriabimeetme, mille kestus on kuni 18 kuud. Igakülgselt põhjendatud juhtudel võib võtta täiendavaid meetmeid juhul, kui liidu tegevuse järjepidevus on oluline ja seda ei ole võimalik tagada muude vahenditega.	Pikaajaliste kriiside ja konfliktide korral võib komisjon võtta vastu täiendava eriabimeetme, mille kestus on kuni 18 kuud. Igakülgselt põhjendatud juhtudel võib võtta täiendavaid meetmeid juhul, kui liidu tegevuse järjepidevus on oluline ja seda ei ole võimalik tagada muude vahenditega. ***Sellisest meetmetest teavitatakse Euroopa Parlamenti ja nõukogu.***

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 20 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Kui käesoleva artikli lõikest 10 ei tulene teisiti, võivad hankemenetluses, toetuse andmise menetlustes ja auhinna	4. Kui käesoleva artikli lõikest 10 ei tulene teisiti, võivad hankemenetluses, toetuse andmise menetlustes ja auhinna

andmise menetlustes osaleda ka rahvusvahelised organisatsioonid.	andmise menetlustes osaleda ka rahvusvahelised ***ja kohalikud kodanikuühiskonna*** organisatsioonid.

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Välja jäetavad tegevused	***Inimõiguste järgimine ja järelevalve***

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Instrumendist ***antavate*** liidu ***rahaliste vahenditega*** ei toetata tegevusi ega meetmeid, mille tulemuseks võib olla inimõiguste rikkumine partnerriikides.	Instrumendist ***antavaid liidu rahalisi vahendeid rakendatakse täielikus kooskõlas*** liidu ***kohustusega edendada, kaitsta ja järgida kõiki inimõigusi ning tagada, et kooskõlas ELi lepingu artikliga 21*** ei toetata tegevusi ega meetmeid, mille tulemuseks võib olla inimõiguste***, sealhulgas naiste ja LGBTIQ+-inimeste õiguste*** rikkumine partnerriikides.

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Komisjon tagab sellise sihtotstarbelise, usaldusväärse ja sõltumatu mehhanismi loomise, mille eesmärk on kontrollida ELi lepingu artikli 21 lõike 1, sealhulgas naiste ja LGBTIQ+-inimeste õiguste järgimist.

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõik 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Mehhanism esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aastaaruanded ning taotluse korral ka riigipõhised aruanded. Mehhanism peab kaks korda aastas dialoogi Euroopa Parlamendiga.

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 21 – lõik 1 c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Mehhanismil on õigus teha ettepanek peatada tegevus juhul, kui otseselt või kaudselt ELi rahastatud tegevusega aidatakse kaasa artikli 21 lõikest 1 tulenevate kohustuste rikkumisele. Komisjon teavitab sellisest ettepanekust Euroopa Parlamenti ja nõukogu.

Muudatusettepanek 84

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 – lõige 4 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(a) väikese maksumusega sihttoetused inimõiguste kaitsjatele kiireloomuliste kaitsemeetmete ja vajaduste rahastamiseks, sealhulgas ohus olevate inimõiguste kaitsjate kaitsmiseks mõeldud mehhanismide kaudu, samuti vahendajatele ja muudele kodanikuühiskonna osalejatele, kes osalevad kriisi ja relvastatud konflikti käsitlevas dialoogis, konflikti lahendamises, lepitustegevuses ja rahuloomes, asjakohasel juhul ilma kaasrahastamiseta;	(a) väikese maksumusega sihttoetused inimõiguste kaitsjatele***, sealhulgas naiste ja LGBTIQ+-inimeste õiguste kaitsjatele*** kiireloomuliste kaitsemeetmete ja vajaduste rahastamiseks, sealhulgas ohus olevate inimõiguste kaitsjate kaitsmiseks mõeldud mehhanismide kaudu, samuti vahendajatele ja muudele kodanikuühiskonna osalejatele, kes osalevad kriisi ja relvastatud konflikti käsitlevas dialoogis, konflikti lahendamises, lepitustegevuses ja

	rahuloomes, asjakohasel juhul ilma kaasrahastamiseta;

Muudatusettepanek 85

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 – lõige 4 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) sihttoetused, mida antakse asjakohasel juhul ilma kaasrahastamiseta, et rahastada meetmeid kõige raskemates tingimustes juhtudel, mil taotlusvooru kutse avaldamine oleks asjakohatu, sealhulgas olukorras, kus on tõsiseid puudujääke põhivabaduste osas, kus rikutakse inimõigusi, kus ähvardatakse demokraatlikke institutsioone, kus laieneb kriis või relvastatud konflikt, kus inimeste turvalisus on enim ohus või kus inimõigusorganisatsioonid ja inimõiguste kaitsjad, vahendajad ja muud kodanikuühiskonna osalejad, kes osalevad kriisi ja relvastatud konflikti käsitlevas dialoogis, lepitustegevuses ja rahuloomes, tegutsevad kõige raskemates tingimustes; niisugused sihttoetused ei ületa 1 000 000 eurot ja nende kestus ei tohi ületada 18 kuud, mida võib pikendada veel 12 kuu võrra juhul, kui nende rakendamisel esineb objektiivseid ja ettenägematuid takistusi;	(b) sihttoetused, mida antakse asjakohasel juhul ilma kaasrahastamiseta, et rahastada meetmeid kõige raskemates tingimustes juhtudel, mil taotlusvooru kutse avaldamine oleks asjakohatu, sealhulgas olukorras, kus on tõsiseid puudujääke põhivabaduste osas, kus rikutakse inimõigusi, kus ähvardatakse demokraatlikke institutsioone, kus laieneb kriis või relvastatud konflikt, kus inimeste turvalisus on enim ohus või kus inimõigusorganisatsioonid ja inimõiguste kaitsjad, vahendajad ja muud kodanikuühiskonna osalejad, kes osalevad kriisi ja relvastatud konflikti käsitlevas dialoogis, lepitustegevuses ja rahuloomes, ***pöörates erilist tähelepanu naissoost osalejatele, kes*** tegutsevad kõige raskemates tingimustes; niisugused sihttoetused ei ületa 1 000 000 eurot ja nende kestus ei tohi ületada 18 kuud, mida võib pikendada veel 12 kuu võrra juhul, kui nende rakendamisel esineb objektiivseid ja ettenägematuid takistusi;

Muudatusettepanek 86

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 – lõige 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
5. Inimõiguste ja demokraatia kaitse ning kodanikuühiskonna osalejate toetamisega seotud valdkondades võib liit anda abi sõltumatult asjaomaste partnerriikide valitsuste ja muude	5. Inimõiguste ja demokraatia kaitse ning kodanikuühiskonna osalejate toetamisega seotud valdkondades võib liit anda abi sõltumatult asjaomaste partnerriikide valitsuste ja muude

ametiasutuste nõusolekust; nende meetmetega toetatakse peamiselt kodanikuühiskonna osalejaid, võttes arvesse käesoleva artikli lõikes 4 osutatud rakendamise vorme ja meetodeid.	ametiasutuste nõusolekust; nende meetmetega toetatakse peamiselt kodanikuühiskonna osalejaid, võttes arvesse käesoleva artikli lõikes 4 osutatud rakendamise vorme ja meetodeid. ***Instrumendiga nähakse ette võimalus kasutada toetuste ümberjaotamise kavasid ja katusmehhanisme, et suunata rahalisi vahendeid eesliinil tegutsejatele ja rohujuure tasandi kodanikuühiskonna organisatsioonidele, sealhulgas naiste õiguste ja LGBTIQ+ organisatsioonidele, säilitades samal ajal vastutuse ja proportsionaalse järelevalve.***

Muudatusettepanek 87

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 23 – lõige 6 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Eelarvetoetus, sealhulgas valdkondlike reformide tulemuslikkuse lepingute kaudu, põhineb riigi isevastutusel, vastastikusel aruandluskohustusel ja partnerriikide pühendumusel, võttes arvesse nende ***varasemaid tulemusi ja edusamme*** universaalsete põhiväärtuste, demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi ***osas***, ning selle eesmärk on tugevdada liidu ja partnerriikide partnerlust. See hõlmab tugevdatud poliitilist dialoogi, suutlikkuse suurendamist ja paremat juhtimist ning täiendab partnerite jõupingutusi koguda rohkem ja kulutada paremini, et toetada kestlikku, kaasavat majanduskasvu ja inimväärsete töökohtade loomist, sealhulgas noorte jaoks, vaesuse kaotamist, ebavõrdsuse vähendamist ning demokraatia ja rahumeelse ühiskonna ülesehitamist ja tugevdamist. Eelarvetoetus aitab tagada ka soolist võrdõiguslikkust.	Eelarvetoetus, sealhulgas valdkondlike reformide tulemuslikkuse lepingute kaudu, põhineb riigi isevastutusel, vastastikusel aruandluskohustusel ja partnerriikide pühendumusel, võttes arvesse nende ***austust*** universaalsete põhiväärtuste, demokraatia, inimõiguste***, soolise võrdõiguslikkuse*** ja õigusriigi ***vastu***, ning selle eesmärk on tugevdada liidu ja partnerriikide partnerlust. See hõlmab tugevdatud poliitilist dialoogi, suutlikkuse suurendamist ja paremat juhtimist ning täiendab partnerite jõupingutusi koguda rohkem ja kulutada paremini, et toetada kestlikku, kaasavat majanduskasvu ja inimväärsete töökohtade loomist, sealhulgas noorte jaoks, vaesuse kaotamist, ebavõrdsuse vähendamist ning demokraatia ja rahumeelse ühiskonna ülesehitamist ja tugevdamist. Eelarvetoetus aitab tagada ka soolist võrdõiguslikkust.

Muudatusettepanek 88

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Eelarvelist tagatist kasutatakse vastaspoolte riigi tasandi, riigi tasandist madalama tasandi ja eratehingute tagamiseks.	1. Eelarvelist tagatist kasutatakse vastaspoolte riigi tasandi, riigi tasandist madalama tasandi ja eratehingute tagamiseks. ***Rakenduspartneritena eelistatakse kodanikuühiskonna organisatsioone. Luuakse usaldusväärsed mehhanismid, et tagada ELi huvide esikohale seadmine koostöö tegemisel erasektori osalejatega kui rakenduspartneritega.***

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu määrus
II.A lisa – punkt 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) tugevdada kooskõlas laienemispoliitika raamistikuga laienemisprotsessi põhialuseid, sealhulgas demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, majanduslikke kriteeriume, avaliku halduse reformi, sõltumatut ja tõhusat kohtusüsteemi, põhiõigusi, riigihankeid, statistikat ja finantskontrolli, õiglust, vabadust ja julgeolekut;	b) tugevdada kooskõlas laienemispoliitika raamistikuga laienemisprotsessi põhialuseid, sealhulgas demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, majanduslikke kriteeriume, avaliku halduse reformi, sõltumatut ja tõhusat kohtusüsteemi, põhiõigusi, ***naiste õigusi, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi, soolist võrdõiguslikkust majandusliku mõjuvõimu suurendamise ja õigusriigi põhimõtete tulemusliku rakendamise kaudu,*** riigihankeid, statistikat ja finantskontrolli, õiglust, vabadust ja julgeolekut;

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu määrus
II.A lisa – punkt 1 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*

e) kiirendada kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide sotsiaal-majanduslikku lähendamist liidule ja nende õigusnormide lähendamist liidu õigusnormidele, samuti nende riikide üleminekut majandusele, mis suudab vastu pidada konkurentsisurvele liidu ühtsel turul, eelkõige suuremate kauba- ja investeeringuvoogude ning vastupidavate ja kestlike väärtusahelate kaudu, mis pakuvad inimväärseid töökohti, ning digitaalsele ja tehisintellektipõhisele majandusele ***ülemineku kaudu***;	e) kiirendada kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide sotsiaal-majanduslikku lähendamist liidule ja nende õigusnormide lähendamist liidu õigusnormidele, samuti nende riikide üleminekut majandusele, mis suudab vastu pidada konkurentsisurvele liidu ühtsel turul, eelkõige suuremate kauba- ja investeeringuvoogude ning vastupidavate ja kestlike väärtusahelate kaudu, mis pakuvad inimväärseid töökohti, ***sealhulgas suurendades naiste osalemist tööturul, vähendades soolist palga- ja pensionilõhet*** ning ***edendades naiste ettevõtlust ja üleminekut sooliselt võrdõiguslikule*** digitaalsele ja tehisintellektipõhisele majandusele;

Muudatusettepanek 91

Ettepanek võtta vastu määrus
II.A lisa – punkt 2 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) tugevdada õigusriigi põhimõtet, ***sealhulgas*** korruptsiooni ennetamist ***ja tõkestamist,*** ning inimõiguste ja põhivabaduste austamist, võideldes diskrimineerimise vastu***,*** edendades soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja tütarlaste õigusi ja mõjuvõimu ning ***ennetades*** ja ***tõkestades naistevastast vägivalda*** ja ***perevägivalda;*** hõlbustada õigusalast koostööd, edendada laste õigusi ning puuetega inimeste õigusi ja ligipääsu, tugevdada kuriteoohvrite õigusi ning aidata tugevdada demokraatiat ja poliitilist stabiilsust;	c) tugevdada õigusriigi põhimõtet, ***korruptsioonivastast võitlust ja*** korruptsiooni ennetamist ning inimõiguste ja põhivabaduste austamist, ***sealhulgas*** võideldes ***läbipõimunud*** diskrimineerimise vastu ***ning*** edendades soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja tütarlaste õigusi ja mõjuvõimu ***suurendamist, kaotades seksuaalse ja soolise vägivalla kõik vormid*** ning ***tagades juurdepääsu seksuaal-*** ja ***reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele, sealhulgas taskukohastele rasestumisvastastele vahenditele, tasuta, ohutule*** ja ***seaduslikule abordile ning emade tervishoiule.*** hõlbustada õigusalast koostööd, edendada laste õigusi ning puuetega inimeste õigusi ja ligipääsu, tugevdada kuriteoohvrite õigusi ning aidata tugevdada demokraatiat ja poliitilist stabiilsust;

Muudatusettepanek 92

Ettepanek võtta vastu määrus
II.A lisa – punkt 2 – alapunkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ea) toetada naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava täieliku rakendamist, sealhulgas tugevdades naiste ja tütarlaste täielikku, võrdset ja sisulist osalemist ja nende liidririolli rahuprotsessi kõigis etappides ning kõigis konfliktide ennetamise, rahusobitamise, rahu kindlustamise ning konfliktijärgsete rehabiliteerimis- ja ülesehitusprotsesside institutsioonides ja protsessides.

Muudatusettepanek 93

Ettepanek võtta vastu määrus
II.A lisa – punkt 2 – alapunkt m

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
m) arendada digimajandust ja -ühiskonda, eeskätt toetades turvalise ja usaldusväärse digitaristu kasutuselevõttu, arendada andme- ja tehisintellektipõhist majandust, toetades tehisintellektitehaste rajamist ja tehisintellekti kujundamist, et kaitsta demokraatlikke väärtusi ja kultuurilist mitmekesisust, edendada asjakohast avalikku digitaristut ja e-valitsuse lahendusi, nagu eraelu puutumatust kaitsvad digiidentiteedi raamistikud, ning suurendada suutlikkust küberturvalisuse ja küberkaitse valdkonnas;	m) arendada digimajandust ja -ühiskonda, eeskätt toetades turvalise ja usaldusväärse digitaristu kasutuselevõttu, arendada andme- ja tehisintellektipõhist majandust, toetades tehisintellektitehaste rajamist ja tehisintellekti kujundamist, et kaitsta demokraatlikke väärtusi***, naiste õigusi, soolist võrdõiguslikkust*** ja kultuurilist mitmekesisust, edendada asjakohast avalikku digitaristut ja e-valitsuse lahendusi, nagu eraelu puutumatust kaitsvad digiidentiteedi raamistikud, ning suurendada suutlikkust küberturvalisuse ja küberkaitse valdkonnas;

Muudatusettepanek 94

Ettepanek võtta vastu määrus
II.A lisa – punkt 2 – alapunkt p

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
p) tugevdada majanduslikku ja sotsiaalset arengut ja kaasatust, pöörates erilist tähelepanu naistele, lastele ja ***noortele***, sealhulgas ennetada ajude äravoolu, toetada haavatavaid kogukondi, edendada võrdõiguslikkust, kultuurilist kaasatust, kvaliteetset haridust, koolitust, ümberõpet ja oskuste täiendamist ning toetada tööhõivepoliitikat, töötajate õigusi ja tõhusaid sotsiaalkaitsesüsteeme;	p) tugevdada majanduslikku ja sotsiaalset arengut ja kaasatust, pöörates erilist tähelepanu naistele, lastele***, noortele, puuetega inimestele*** ja ***intersektsionaalset diskrimineerimist kogevatele inimestele***, sealhulgas ennetada ajude äravoolu, toetada haavatavaid kogukondi, edendada ***diskrimineerimiskeeldu ja võrdõiguslikkust, sealhulgas soolist*** võrdõiguslikkust, kultuurilist kaasatust, kvaliteetset haridust, koolitust, ümberõpet ja oskuste täiendamist ning toetada tööhõivepoliitikat, töötajate õigusi ja tõhusaid sotsiaalkaitsesüsteeme;

Muudatusettepanek 95

Ettepanek võtta vastu määrus
II.A lisa – punkt 2 – alapunkt s

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
s) suurendada kodanikuühiskonna mõjuvõimu ja kodanikuühiskonna suutlikkust jälgida reformide rakendamist, toetada kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks soodsa keskkonna loomist, edendada ja tugevdada vaba ja sõltumatu meedia mitmekesisust, sõltumatust ja professionaalsust ning suurendada digi- ja meediapädevust;	s) suurendada kodanikuühiskonna mõjuvõimu ja kodanikuühiskonna suutlikkust jälgida reformide rakendamist, toetada kodanikuühiskonna organisatsioonide***, sealhulgas naiste juhitavate organisatsioonide ja naiste õigusi kaitsvate organisatsioonide*** jaoks soodsa keskkonna loomist, edendada ja tugevdada vaba ja sõltumatu meedia mitmekesisust, sõltumatust ja professionaalsust ning suurendada digi- ja meediapädevust;

Muudatusettepanek 96

Ettepanek võtta vastu määrus
II.A lisa – punkt 3 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) toetada Ukraina taastumist, ülesehitamist ja moderniseerimist liikumisel liiduga ühinemise poole,	b) toetada Ukraina taastumist, ülesehitamist ja moderniseerimist liikumisel liiduga ühinemise poole,

tegeledes Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja sotsiaalsete, majanduslike, julgeoleku- ja keskkonnaalaste tagajärgedega ning aidates taastada elutähtsat taristut, sealhulgas energia-, transpordi- ja digitaristut, panustades seeläbi sotsiaalsesse ühtekuuluvusse, vastupanuvõimesse ning vaba ja kultuuriliselt elujõulise Ukraina ühiskonna sõjajärgsesse taastumisse, sealhulgas toetades kultuuri ja kultuuripärandit ning luues sotsiaalsed ja majanduslikud tingimused riigisiseste põgenike ja ajutise kaitse all olevate isikute naasmiseks Ukrainasse, kui olukord seda võimaldab, ning taasintegreerida veteranid;	tegeledes Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja sotsiaalsete, majanduslike, julgeoleku- ja keskkonnaalaste tagajärgedega***, samuti ebavõrdsuse tagajärgedega,*** ning aidates taastada elutähtsat taristut, sealhulgas ***juurdepääsu seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega seotud teenustele,*** energia-, transpordi- ja digitaristut***, ja tugevdada soolist võrdõiguslikkust ja naiste õigusi, kiirendades sooteadlikke reforme ja institutsioone, et viia need vastavusse ELi soolise võrdõiguslikkuse nõuetega***, panustades seeläbi sotsiaalsesse ühtekuuluvusse, vastupanuvõimesse ning vaba ja kultuuriliselt elujõulise Ukraina ühiskonna sõjajärgsesse taastumisse, sealhulgas toetades kultuuri ja kultuuripärandit ning luues sotsiaalsed ja majanduslikud tingimused riigisiseste põgenike ja ajutise kaitse all olevate isikute naasmiseks Ukrainasse, kui olukord seda võimaldab, ning taasintegreerida veteranid;

Muudatusettepanek 97

Ettepanek võtta vastu määrus
II.A lisa – punkt 3 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) toetada Venemaa agressioonisõja kontekstis tehtavaid vastutusele võtmise alaseid jõupingutusi, sealhulgas anda abi Ukrainas ja Ukraina vastu toime pandud rahvusvaheliste kuritegude, eeskätt agressioonikuritegude uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks ning üleminekuperioodi õigusemõistmise ja vastutusmehhanismide jaoks, sealhulgas Ukraina-vastaste agressioonikuritegude erikohtu tööks.	c) toetada Venemaa agressioonisõja kontekstis tehtavaid vastutusele võtmise alaseid jõupingutusi, sealhulgas anda abi Ukrainas ja Ukraina ***ja ukrainlaste*** vastu toime pandud rahvusvaheliste kuritegude***, sealhulgas konfliktiga seotud seksuaalse vägivalla***, eeskätt agressioonikuritegude uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks ning üleminekuperioodi õigusemõistmise ja vastutusmehhanismide jaoks, sealhulgas Ukraina-vastaste agressioonikuritegude erikohtu tööks.

Muudatusettepanek 98

Ettepanek võtta vastu määrus

II.B lisa – punkt 2 – alapunkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	aa) toetada naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava täieliku rakendamist, sealhulgas tugevdades naiste ja tütarlaste täielikku, võrdset ja sisulist osalemist ja nende liidrirolli rahuprotsessi kõigis etappides ning kõigis konfliktide ennetamise, rahusobitamise, rahu kindlustamise ning konfliktijärgsete rehabiliteerimis- ja ülesehitusprotsesside institutsioonides ja protsessides;

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu määrus
II.B lisa – punkt 2 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
d) toetada julgeolekut ühist huvi pakkuvates valdkondades, sealhulgas terviseturvet, meresõidu turvalisust, võitlust organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastu ning küberturvalisuse ja -suutlikkuse suurendamist;	d) toetada julgeolekut ühist huvi pakkuvates valdkondades, sealhulgas terviseturvet, ***kaasa arvatud turvalist juurdepääsu seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele,*** meresõidu turvalisust, võitlust organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi vastu ning küberturvalisuse ja -suutlikkuse suurendamist;

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu määrus
II.B lisa – punkt 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(3) Edendada ja kaitsta demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi, head valitsemistava, inimarengut ja inimestevahelisi suhteid:	(3) Edendada ja kaitsta demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi, ***naiste õigusi,*** head valitsemistava***, soolist võrdõiguslikkust***, inimarengut ja inimestevahelisi suhteid:

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu määrus
II.B lisa – punkt 3 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) kaitsta kodanikuühiskonna, kodanikuühiskonna ja valitsusväliste osalejate ning sõltumatu meedia tegutsemisruumi; toetada võitlust välisriigist ***lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste vastu ning kohalikku*** ja ***piirkondlikku suutlikkust kaitsta inimõigusi***, ***sealhulgas kaitsta riiklikke inimõiguste asutusi***;	b) ***tugevdada ja*** kaitsta kodanikuühiskonna, kodanikuühiskonna ja valitsusväliste osalejate ning sõltumatu meedia tegutsemisruumi***, kaitstes ajakirjanike turvalisust ja ametialast sõltumatust ning tagades naisajakirjanike võrdse osalemise, kaitstes naisajakirjanikke soolise vägivalla ja ahistamise eest internetis ja väljaspool seda***; toetada võitlust välisriigist ***lähtuva infoga manipuleerimise, sekkumise*** ja ***sihipärase soolise desinformatsiooni vastu***, ***nagu on määratletud eespool***;

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu määrus
II.B lisa – punkt 3 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ba) toetada inimõiguste kaitsjaid, sealhulgas naiste õiguste kaitsjaid ning soolise võrdõiguslikkuse ja LGBTIQ+ rohujuuretasandi organisatsioone, ning kohalikku ja piirkondlikku suutlikkust kaitsta inimõigusi, sealhulgas riiklikke inimõiguste institutsioone;

Muudatusettepanek 103

Ettepanek võtta vastu määrus
II.B lisa – punkt 3 – alapunkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	bb) toetada naiste õiguste organisatsioone, kes on soolise võrdõiguslikkuse, kestliku arengu, vaesuse vähendamise ning rahu ja julgeoleku peamised edendajad;

Muudatusettepanek 104

Ettepanek võtta vastu määrus
II.B lisa – punkt 3 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) kaitsta ja edendada inimõigusi, soolist võrdõiguslikkust, laste ja ***puuetega*** inimeste õigusi ***ning võitlust*** lapstööjõu kasutamise ja mis tahes alusel diskrimineerimise vastu;	c) kaitsta ja edendada inimõigusi, ***naiste õigusi,*** soolist võrdõiguslikkust, ***seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi,*** laste ***õigusi, puuetega inimeste, alaesindatud rassilise*** ja ***etnilise taustaga*** inimeste***, LGBTIQ+-inimeste ja põlisrahvaste*** õigusi***, nagu on sätestatud ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsioonis; võidelda*** lapstööjõu kasutamise ja ***soolise vägivalla kõigi vormide ning*** mis tahes alusel ***ja mis tahes vormis*** diskrimineerimise vastu***, sealhulgas nende nimel, kes seisavad silmitsi mitmekordse ja läbipõimunud diskrimineerimisega, ning edendada võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtet***;

Muudatusettepanek 105

Ettepanek võtta vastu määrus
II.B lisa – punkt 3 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ca) tugevdada inimõiguste ning rahvusvahelise ja humanitaarõiguse austamist, pöörates erilist tähelepanu kõige haavatavamate kaitsmisele;

Muudatusettepanek 106

Ettepanek võtta vastu määrus
II.B lisa – punkt 3 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
d) parandada hariduse ja tervishoiuteenuste kvaliteeti ja vajadustele vastavust ning tervishoiutoodete	d) parandada hariduse ja tervishoiuteenuste kvaliteeti ja vajadustele vastavust ning tervishoiutoodete

kättesaadavust ja sotsiaalkaitsesüsteemide ligipääsetavust; edendada üldist tervisekindlustust;	kättesaadavust***, sealhulgas tagada turvaline juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega seotud teenustele ja kaupadele,*** ja sotsiaalkaitsesüsteemide ligipääsetavust; edendada üldist tervisekindlustust;

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu määrus
II.B lisa – punkt 4 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
e) edendada digipööret, et avada ühiskondlikke ja majanduslikke võimalusi nii era- kui ka avalikus sektoris; arendada turvalisi ja usaldusväärseid digitaristuid, et toetada peamiste majandussektorite ja elutähtsate sektorite edasist arengut; arendada andme- ja tehisintellektipõhist majandust, sealhulgas toetades tehisintellekti innovatsiooni ökosüsteeme; toetada meetmeid, mille eesmärk on kaotada digilõhe ning tagada kättesaadavad, taskukohased, kaasavad ja turvalised digitaalse ühenduvuse lahendused;	e) edendada ***kaasaval viisil*** digipööret, et avada ühiskondlikke ja majanduslikke võimalusi nii era- kui ka avalikus sektoris; arendada turvalisi ja usaldusväärseid digitaristuid, et toetada peamiste majandussektorite ja elutähtsate sektorite edasist arengut; arendada andme- ja tehisintellektipõhist majandust, sealhulgas toetades tehisintellekti innovatsiooni ökosüsteeme; toetada meetmeid, mille eesmärk on kaotada digilõhe***, sealhulgas vähendada soolist digilõhet,*** ning tagada kättesaadavad, taskukohased, kaasavad ja turvalised digitaalse ühenduvuse lahendused;

Muudatusettepanek 108

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) toetada kestlikku, ohutut, turvalist ja vastupidavat taristut ja ühenduvust, sealhulgas tugevdada kestlikku ja ohutut maantee-, raudtee-, õhu- ja meretransporti, edendada arukat, kaasavat ja kestlikku liikuvust ning toetada kestlike transpordikütuste kasutuselevõttu;	a) toetada kestlikku, ohutut, turvalist***, kaasavat*** ja vastupidavat taristut ja ühenduvust, sealhulgas tugevdada kestlikku ja ohutut maantee-, raudtee-, õhu- ja meretransporti, edendada arukat, kaasavat ja kestlikku liikuvust ning toetada kestlike transpordikütuste kasutuselevõttu;

Muudatusettepanek 109

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) tugevdada digi- ja kosmosemajandust, toetada meetmeid digilõhe kaotamiseks, arendada turvalisi ja usaldusväärseid digitaristuid, edendada inimkeskset e-valitsust, sealhulgas tänapäevaste andmehaldus- ja andmekaitsesüsteemide väljatöötamist turvaliste andmevoogude jaoks, arendada andme- ja tehisintellektipõhist majandust, sealhulgas toetades tehisintellekti innovatsiooni ökosüsteeme; toetada küberturvalisuse ja -suutlikkuse suurendamist;	b) tugevdada digi- ja kosmosemajandust, toetada meetmeid digilõhe kaotamiseks, ***sealhulgas soolise lõhe vähendamiseks, et tagada kättesaadavad, taskukohased, kaasavad ja turvalised digitaalse ühenduvuse lahendused,*** arendada turvalisi ja usaldusväärseid digitaristuid, edendada inimkeskset e-valitsust, sealhulgas tänapäevaste andmehaldus- ja andmekaitsesüsteemide väljatöötamist turvaliste andmevoogude jaoks, arendada andme- ja tehisintellektipõhist majandust, sealhulgas toetades tehisintellekti innovatsiooni ökosüsteeme; toetada küberturvalisuse ja -suutlikkuse suurendamist;

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu määrus
II.B lisa – punkt 1 – alapunkt h

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
h) edendada oskuste arendamist ja inimväärseid töökohti ning teadusuuringuid ja innovatsiooni;	h) edendada oskuste arendamist ja inimväärseid töökohti***, kaotada sooline palga- ja pensionilõhe*** ning ***soodustada*** teadusuuringuid ja innovatsiooni;

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) toetada kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, katastroofideks valmisolekut ja riskide vähendamist, pöörates erilist tähelepanu kõige haavatavamatele riikidele, nagu	a) toetada kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist, katastroofideks valmisolekut ja riskide vähendamist, pöörates erilist tähelepanu kõige haavatavamatele riikidele, nagu

vähim arenenud riigid ja väikesed arenevad saareriigid;	vähim arenenud riigid ja väikesed arenevad saareriigid***, ning pöörates erilist tähelepanu kõigi naiste ja haavatavas olukorras olevate inimeste erivajadustele***;

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 4 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(4) Edendada inimarengut ja soolist võrdõiguslikkust:	(4) Edendada inimarengut***, naiste õigusi*** ja soolist võrdõiguslikkust:

Muudatusettepanek 113

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 4 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) toetada hariduse, tervishoiuteenuste ja tervishoiutoodete kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamist ning toiduga ja toitumisalast kindlustatust ning edendada juurdepääsu kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelistele ja ohututele veevarustus-, kanalisatsiooni- ja jäätmeteenustele;	a) toetada hariduse, tervishoiuteenuste ja tervishoiutoodete kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamist ***kõigi jaoks, sealhulgas parandada tütarlaste juurdepääsu haridusele, tervishoiuteenustele ja tervishoiutoodetele, tugevdades avalike teenuste süsteeme ja muid osalejaid, toetades tervishoiusüsteemide tugevdamist, üldise tervisekindlustuse kehtestamist*** ning ***seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste edendamist, toetada*** toiduga ja toitumisalast kindlustatust ning edendada juurdepääsu kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelistele ja ohututele veevarustus-, kanalisatsiooni- ja jäätmeteenustele;

Muudatusettepanek 114

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 4 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) edendada soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja tütarlaste õigusi ***ja mõjuvõimu***, ***ennetada ja tõkestada naistevastast vägivalda*** ja ***perevägivalda, kaitsta puuetega inimeste***, ***noorte ja laste õigusi ning võidelda lapstööjõu kasutamise vastu***;	c) edendada soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja tütarlaste õigusi***, kaotada igasugune sooline vägivald***, ***sealhulgas kahjulikud tavad, nagu koduvägivald, varajased sund-*** ja ***lapsega sõlmitud abielud ning naiste suguelundite moonutamine***, ***ning tagada juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele***;

Muudatusettepanek 115

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 4 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ca) edendada ja kaitsta puuetega inimeste õigusi;

Muudatusettepanek 116

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 4 – punkt c b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	cb) edendada ja kaitsta noorte ja laste õigusi, võidelda lapstööjõu kasutamise vastu ning suurendada noorte mõjuvõimu kõigis poliitikavaldkondades ja institutsioonilistes protsessides;

Muudatusettepanek 117

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 4 – alapunkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	da) suurendada naiste majanduslikku mõjuvõimu ja toetada naiste majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste täielikku teostamist, sealhulgas

	parandades naiste juurdepääsu majandusressurssidele, maaomandile, finantsteenustele ja inimväärsele tööle, toetades naisettevõtjaid ja naiste juhitud VKEsid ning naiste osalemist majandusotsuste tegemisel;

Muudatusettepanek 118

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 5 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) tugevdada inimõiguste ***ja*** rahvusvahelise ***õiguse*** austamist, pöörates erilist tähelepanu ***kõige haavatavamate*** kaitsmisele;	c) tugevdada inimõiguste ***ning*** rahvusvahelise ***ja humanitaarõiguse*** austamist, pöörates erilist tähelepanu ***naiste, laste ja haavatavas olukorras olevate inimeste erivajadustele ja*** kaitsmisele;

Muudatusettepanek 119

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 5 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
d) edendada võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise ***põhimõtte austamist.***	d) ***võidelda diskrimineerimise kõigi vormide vastu ning*** edendada võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise ***põhimõtet, eelkõige soolist võrdõiguslikkust, naiste ja tütarlaste õigusi ja mõjuvõimu suurendamist, lapse, puuetega inimeste, vähemuste hulka kuuluvate isikute, LGBTIQ+-inimeste ja põlisrahvaste õigusi, nagu on sätestatud ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsioonis;***

Muudatusettepanek 120

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 6 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) toetada rahu, rahuvahendamist, stabiilsust ja konfliktide ennetamist;	b) toetada rahu, rahuvahendamist, stabiilsust ja konfliktide ennetamist ***ning naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava täielikku rakendamist, sealhulgas tugevdades naiste ja tütarlaste täielikku, võrdset ja sisulist osalemist ja liidrirolli rahuprotsessi kõigis etappides, konfliktide ennetamisel ja lahendamisel ning taastamis- ja ülesehitusprotsessides***;

Muudatusettepanek 121

Ettepanek võtta vastu määrus
II.C lisa – punkt 7 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
e) tagada koostöö kodanikuühiskonna, kohalike omavalitsuste ja erasektoriga, tugevdada riiklikke ja kohalikke ametiasutusi ning tõhustada nende tegutsemist oma volituste piires;	e) tagada ***sisuline*** koostöö kodanikuühiskonna***, sealhulgas naiste õiguste, LGBTIQ+-inimeste õiguste ja rohujuure tasandi organisatsioonidega, kes on soolise võrdõiguslikkuse, kestliku arengu, vaesuse vähendamise ning rahu ja julgeoleku peamised liikumapanevad jõud***, kohalike omavalitsuste ja erasektoriga, tugevdada riiklikke ja kohalikke ametiasutusi ning tõhustada nende tegutsemist oma volituste piires;

Muudatusettepanek 122

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 1 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) toetada kestlikku, ohutut, turvalist ja vastupidavat taristut ja ühenduvust, sealhulgas maantee-, raudtee-, õhu- ja meretransporti, edendada arukat ja kestlikku liikuvust ning toetada kestlike transpordikütuste kasutuselevõttu;	a) toetada kestlikku, ohutut, turvalist***,*** ***kaasavat*** ja vastupidavat taristut ja ühenduvust, sealhulgas maantee-, raudtee-, õhu- ja meretransporti, edendada arukat ja kestlikku liikuvust ning toetada kestlike transpordikütuste kasutuselevõttu;

Muudatusettepanek 123

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 1 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
e) edendada turvalist digi- ja kosmosemajandust, toetada meetmeid digilõhe kaotamiseks, arendada turvalisi ja usaldusväärseid digitaristuid, edendada inimkeskset e-valitsust, sealhulgas tänapäevaste andmehaldus- ja andmekaitsesüsteemide väljatöötamist turvaliste andmevoogude jaoks;	e) edendada turvalist digi- ja kosmosemajandust, toetada meetmeid digilõhe kaotamiseks, ***et tagada juurdepääsetavad, taskukohased, kaasavad ja turvalised digitaalse ühenduvuse lahendused,*** arendada turvalisi ja usaldusväärseid digitaristuid, edendada inimkeskset e-valitsust, sealhulgas tänapäevaste andmehaldus- ja andmekaitsesüsteemide väljatöötamist turvaliste andmevoogude jaoks;

Muudatusettepanek 124

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 1 – alapunkt i a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ia) suurendada naiste majanduslikku mõjuvõimu ja toetada naiste majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste täielikku teostamist, sealhulgas parandades naiste juurdepääsu majandusressurssidele, maaomandile, finantsteenustele ja inimväärsele tööle, toetades naisettevõtjaid ja naiste juhitud VKEsid ning naiste osalemist majandusotsuste tegemisel;

Muudatusettepanek 125

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(3) Edendada inimarengut ja soolist võrdõiguslikkust:	(3) Edendada inimarengut***, naiste õigusi*** ja soolist võrdõiguslikkust:

Muudatusettepanek 126

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 3 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) toetada hariduse, tervishoiuteenuste, tervishoiutoodete ja toidu kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamist;	a) toetada hariduse, tervishoiuteenuste, tervishoiutoodete***, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste alastele teenustele ja kaupadele juurdepääsu*** ja toidu kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamist;

Muudatusettepanek 127

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 3 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) edendada soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja tütarlaste õigusi ja mõjuvõimu, ***kaitsta puuetega inimeste*** ja ***laste õigusi ning võidelda lapstööjõu kasutamise vastu, ennetada*** ja ***tõkestada naistevastast vägivalda*** ja ***perevägivalda***;	c) edendada soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja tütarlaste õigusi ja mõjuvõimu, ***kaotada igasugune seksuaalne*** ja ***sooline vägivald, sealhulgas kahjulikud tavad, nagu varajased sund-*** ja ***lapsega sõlmitud abielud ning naiste suguelundite moonutamine, ning tagada juurdepääs seksuaal-*** ja ***reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele***;

Muudatusettepanek 128

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 3 – alapunkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ca) edendada ja kaitsta puuetega inimeste õigusi;

Muudatusettepanek 129

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 3 – punkt c b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	cb) edendada ja kaitsta noorte ja laste õiguste edendamine ja kaitsmine, võitlus lapstööjõu kasutamise vastu ning suurendada noorte mõjuvõimu kõigis poliitikavaldkondades ja institutsioonilistes protsessides;

Muudatusettepanek 130

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 5 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(5) Edendada ja kaitsta demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ja head valitsemistava:	(5) Edendada ja kaitsta demokraatiat, ***naiste õigusi,*** õigusriigi põhimõtet, inimõigusi ja head valitsemistava:

Muudatusettepanek 131

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 5 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) toetada demokraatiat, õigusriigi põhimõtet, head valitsemistava, läbipaistvust ja vastutust, kaitsta kodanikuühiskonna tegutsemisruumi, ennetada ja tõkestada korruptsiooni ja karistamatust ning toetada sõltumatuid, vastutustundlikke ja tõhusaid kohtusüsteeme;	a) toetada demokraatiat, ***naiste õigusi,*** õigusriigi põhimõtet, head valitsemistava, läbipaistvust ja vastutust, kaitsta kodanikuühiskonna tegutsemisruumi, ennetada ja tõkestada korruptsiooni ja karistamatust ning toetada sõltumatuid, vastutustundlikke ja tõhusaid kohtusüsteeme;

Muudatusettepanek 132

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 5 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) tagada koostöö kodanikuühiskonna organisatsioonidega, meediavabadus ning noorte mõjuvõimu suurendamine kõigis	b) tagada ***sisuline*** koostöö kodanikuühiskonna ***organisatsioonidega, sealhulgas naiste õiguste, LGBTIQ+-***

poliitikavaldkondades ja institutsioonilistes protsessides ning toetada seda;	***inimeste õiguste ja rohujuure tasandi*** organisatsioonidega, meediavabadus ning noorte mõjuvõimu suurendamine kõigis poliitikavaldkondades ja institutsioonilistes protsessides ning toetada seda;

Muudatusettepanek 133

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 6 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) toetada rahu, rahuvahendamist, stabiilsust ja konfliktide ennetamist;	b) toetada rahu, rahuvahendamist, stabiilsust ja konfliktide ennetamist***, sealhulgas naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava täielikku rakendamist, sealhulgas tugevdades naiste ja tütarlaste täielikku, võrdset ja sisulist osalemist ja liidrirolli rahuprotsessi kõigis etappides, konfliktide ennetamisel ja lahendamisel ning taastamis- ja ülesehitusprotsessides***;

Muudatusettepanek 134

Ettepanek võtta vastu määrus
II.D lisa – punkt 7 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
e) tagada koostöö kodanikuühiskonna, kohalike omavalitsuste ja erasektoriga, tugevdada riiklikke ja kohalikke ametiasutusi ning tõhustada nende tegutsemist oma volituste piires;	e) tagada ***sisuline*** koostöö kodanikuühiskonna***, sealhulgas naiste õiguste, LGBTIQ+-inimeste õiguste ja rohujuure tasandi organisatsioonidega, kes on soolise võrdõiguslikkuse, kestliku arengu, vaesuse vähendamise ning rahu ja julgeoleku peamised liikumapanevad jõud***, kohalike omavalitsuste ja erasektoriga, tugevdada riiklikke ja kohalikke ametiasutusi ning tõhustada nende tegutsemist oma volituste piires;

Muudatusettepanek 135

Ettepanek võtta vastu määrus
II.E lisa – punkt 3 – alapunkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ea) toetada naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava täielikku rakendamist, sealhulgas tugevdades naiste ja tütarlaste täielikku, võrdset ja sisulist osalemist ja liidrirolli rahuprotsessi kõigis etappides, konfliktide ennetamisel ja lahendamisel ning taastamis- ja ülesehitusprotsessides;

Muudatusettepanek 136

Ettepanek võtta vastu määrus
II.E lisa – punkt 4 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(4) Edendada inimõigusi, inimarengut, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtet:	(4) Edendada inimõigusi, ***naiste õigusi,*** inimarengut***, soolist võrdõiguslikkust***, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtet:

Muudatusettepanek 137

Ettepanek võtta vastu määrus
II.E lisa – punkt 4 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) edendada soolist võrdõiguslikkust ***ning*** naiste ***ja tütarlaste õigusi*** ja mõjuvõimu, ***ennetada*** ja ***tõkestada naistevastast vägivalda ja perevägivalda***, ***edendada noorte mõjuvõimu suurendamist kõigist poliitikavaldkondades ja institutsioonilistes protsessides***;	b) edendada soolist võrdõiguslikkust ***ja*** naiste ***õigusi ning naiste*** ja ***tütarlaste*** mõjuvõimu, ***kaotada igasugsed seksuaalse*** ja ***soolise vägivalla vormid, sealhulgas kahjulikud tavad***, ***ning tagada juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele***;

Muudatusettepanek 138

Ettepanek võtta vastu määrus
II.E lisa – punkt 4 – alapunkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*

ba) edendada ja kaitsta noorte ja laste õigusi ning suurendada noorte mõjuvõimu kõigis poliitikavaldkondades ja institutsioonilistes protsessides;

Muudatusettepanek 139

Ettepanek võtta vastu määrus
II.E lisa – punkt 4 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	bb) edendada ja kaitsta puuetega inimeste õigusi;

Muudatusettepanek 140

Ettepanek võtta vastu määrus
II.E lisa – punkt 4 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) kaitsta kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ning toetada meediavabadust ja meedia mitmekesisust;	c) ***tugevdada ja*** kaitsta kodanikuühiskonna tegutsemisruumi***, sealhulgas naiste õiguste, LGBTIQ+-inimeste õiguste ja rohujuure tasandi organisatsioone,*** ning toetada meediavabadust ja meedia mitmekesisust;

Muudatusettepanek 141

Ettepanek võtta vastu määrus
II.E lisa – punkt 4 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
d) toetada hariduse, tervishoiuteenuste ja tervishoiutoodete kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamist ning toiduga ja toitumisalast kindlustatust, edendada juurdepääsu kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelisele ja ohutule veevarustusele ja veetõhususele, kõigile kättesaadavatele kanalisatsiooniteenustele ja jäätmeteenustele, kaitsta puuetega	d) toetada hariduse, tervishoiuteenuste ja tervishoiutoodete***, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste alaste teenuste ja kaupade*** kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamist ning toiduga ja toitumisalast kindlustatust, edendada juurdepääsu kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelisele ja ohutule veevarustusele ja veetõhususele, kõigile kättesaadavatele kanalisatsiooniteenustele

inimeste ja laste õigusi ning võidelda lapstööjõu kasutamise vastu;	ja jäätmeteenustele, kaitsta puuetega inimeste ja laste õigusi ning võidelda lapstööjõu kasutamise vastu;

Muudatusettepanek 142

Ettepanek võtta vastu määrus
II.E lisa – punkt 5 – alapunkt f

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
f) tagada koostöö kodanikuühiskonna, kohalike omavalitsuste ja erasektoriga, tugevdada riiklikke ja kohalikke ametiasutusi ning tõhustada nende tegutsemist oma volituste piires;	f) tagada ***sisuline*** koostöö kodanikuühiskonna***, sealhulgas naiste õiguste, LGBTIQ+-inimeste õiguste ja rohujuure tasandi organisatsioonidega, kes on soolise võrdõiguslikkuse, kestliku arengu, vaesuse vähendamise ning rahu ja julgeoleku peamised liikumapanevad jõud***, kohalike omavalitsuste ja erasektoriga, tugevdada riiklikke ja kohalikke ametiasutusi ning tõhustada nende tegutsemist oma volituste piires;

Muudatusettepanek 143

Ettepanek võtta vastu määrus
II.E lisa – punkt 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(1) Edendada inimarengut:	(1) Edendada inimarengut ***ja soolist võrdõiguslikkust***:

Muudatusettepanek 144

Ettepanek võtta vastu määrus
II.E lisa – punkt 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) toetada kaasavat, õiglast ja kvaliteetset haridust ja oskusi, sealhulgas üleilmsete algatuste ja teadusuuringute kaudu;	b) toetada kaasavat, õiglast ja kvaliteetset haridust ja oskusi, sealhulgas üleilmsete algatuste ja teadusuuringute kaudu***, pöörates erilist tähelepanu soolise ebavõrdsuse kaotamisele juurdepääsul MATI-haridusele ja kutseõppele***;

Muudatusettepanek 145

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 1 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) edendada soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja tütarlaste ***mõjuvõimu suurendamist*** ning ***vähendada ebavõrdsust***;	c) edendada soolist võrdõiguslikkust ning ***kaitsta*** naiste ja tütarlaste ***õigusi, sealhulgas tugevdades naiste majanduslikku osalemist, juurdepääsu rahastamisele, ettevõtlust ja juhtimist, tegeledes ebavõrdsusega*** ning ***tagades ohutu juurdepääsu seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele***;

Muudatusettepanek 146

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 2 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) kiirendada kättesaadavate, taskukohaste, kaasavate, kestlike, ohutute ja turvaliste digitaalsete ühenduste, sealhulgas satelliitühenduse kasutuselevõttu ning edendada inimkeskset ja turvalist digimajandust ja üleilmset juhtimist;	c) kiirendada kättesaadavate, taskukohaste, kaasavate, kestlike, ohutute ja turvaliste digitaalsete ühenduste, sealhulgas satelliitühenduse ***ja soolise digilõhe kaotamisele suunatud meetmete*** kasutuselevõttu ning edendada inimkeskset***, kaasavat*** ja turvalist digimajandust ja üleilmset juhtimist;

Muudatusettepanek 147

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(3) Edendada ja kaitsta demokraatiat, inimõigusi ja õigusriigi põhimõtet:	(3) Edendada ja kaitsta demokraatiat, inimõigusi***, naiste õigusi*** ja õigusriigi põhimõtet:

Muudatusettepanek 148

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 3 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) kaitsta inimõigusi ja põhivabadusi, edendada võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise ***põhimõtet***, kaitsta ja edendada kodanikuühiskonnale soodsat tegutsemisruumi, sealhulgas suurendades ***kogu maailmas inimõiguste*** kaitsjate ja nende võrgustike mõjuvõimu;	a) kaitsta inimõigusi***, naiste õigusi*** ja põhivabadusi, ***võidelda diskrimineerimise kõigi vormide vastu ning*** edendada võrdõiguslikkuse***, soolise võrdõiguslikkuse*** ja mittediskrimineerimise ***põhimõtteid, eelkõige soolist võrdõiguslikkust, naiste ja tütarlaste õigusi ja mõjuvõimu suurendamist, lapse, puuetega inimeste, vähemuste hulka kuuluvate isikute***, ***LGBTIQ+-inimeste ja põlisrahvaste õigusi, nagu on sätestatud ÜRO põlisrahvaste õiguste deklaratsioonis; kaotada inimeste vastu suunatud vägivald, mis põhineb nende seksuaalsel sättumusel, sool, identiteedil ja soolisel eneseväljendusel;*** kaitsta ja edendada kodanikuühiskonnale soodsat tegutsemisruumi, sealhulgas suurendades ***inimõiguste kaitsjate, sealhulgas naiste ja LGBTIQ+ õiguste*** kaitsjate ja nende võrgustike mõjuvõimu ***kogu maailmas, ning toetada kaitsemehhanisme***;

Muudatusettepanek 149

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 3 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) tegeleda demokraatiat ähvardavate ohtudega, sealhulgas välisriigist ***lähtuvate infomanipulatsioonide*** ja ***sekkumiste ja*** desinformatsiooniga, ning toetada vaba ja sõltumatut meediat;	c) tegeleda demokraatiat ähvardavate ohtudega, sealhulgas välisriigist ***lähtuva infoga manipuleerimise*** ja ***sekkumisega, desinformatsiooniga, sealhulgas eespool määratletud soolise*** desinformatsiooniga, ***ja hübriidohtudega, samuti katsetega kahjustada naiste ja tütarlaste õigusi ja soolist võrdõiguslikkust,*** ning toetada vaba***, pluralistlikku*** ja sõltumatut meediat***, kaitstes eelkõige naisajakirjanikke***;

Muudatusettepanek 150

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 3 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
d) toetada ja kaitsta õigusriigi põhimõtet ***ja*** rahvusvahelist õigust, sealhulgas rahvusvaheliste õigusmehhanismide ning läbipaistvus- ja vastutusmehhanismide kaudu;	d) toetada ja kaitsta õigusriigi põhimõtet***,*** rahvusvahelist õigust ***ja humanitaarõigust***, sealhulgas rahvusvaheliste õigusmehhanismide ning läbipaistvus- ja vastutusmehhanismide kaudu;

Muudatusettepanek 151

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 3 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
e) tugevdada üleilmseid ja mitmepoolseid inimõiguste süsteeme ja protsesse.	e) tugevdada üleilmseid ja mitmepoolseid inimõiguste süsteeme ja protsesse ***ning toetada soolist võrdõiguslikkust, vähemuste õigusi ja demokraatiat***.

Muudatusettepanek 152

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 3 – alapunkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ea) suurendada naiste osalust demokraatlikes institutsioonides ja avalikus halduses kõigil tasanditel, sealhulgas neile juhtimiskoolituse pakkumise ja nende institutsioonilise suutlikkuse suurendamise kaudu.

Muudatusettepanek 153

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 4 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) toetada prognoosimise, konfliktianalüüsi, varajase hoiatamise, rahuloome, vahendamise ja dialoogi kaudu rahu, stabiilsust ja konfliktide ennetamist;	a) toetada prognoosimise, konfliktianalüüsi, varajase hoiatamise, rahuloome ***ja naisrahutagajate***, vahendamise ja dialoogi kaudu rahu, stabiilsust ja konfliktide ennetamist;

Muudatusettepanek 154

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 4 – alapunkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	aa) toetada naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava täielikku rakendamist, sealhulgas tugevdada naiste ja tütarlaste täielikku, võrdset ja sisulist osalemist ja juhtimist rahu kindlustamise kõigis etappides, sealhulgas konfliktide ennetamisel, vahendamisel, lahendamisel, taastamisel, ülesehitamisel ja konfliktijärgsel rehabiliteerimisel, tugevdades samal ajal stabiilsust, vastupanuvõimet ja kaasavat valitsemist;

Muudatusettepanek 155

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 4 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) tegeleda üleilmsete ohtudega, sealhulgas hübriid-, kosmose- ja küberohtudega, ning edendada meresõidu turvalisust ja lennundusjulgestust;	b) tegeleda üleilmsete ohtudega, sealhulgas hübriid-, kosmose- ja küberohtudega, ***kaasa arvatud demokraatlike institutsioonide ja põhiõiguste, sealhulgas naiste õiguste vastu suunatud välissekkumisega,*** ning edendada meresõidu turvalisust ja lennundusjulgestust;

Muudatusettepanek 156

Ettepanek võtta vastu määrus

II.F lisa – punkt 4 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) suurendada stabiilsust ja julgeolekut ***terrorismi, radikaliseerumise*** ja ***vägivaldse äärmusluse vastaste mitmepoolsete algatuste*** ning ebaseadusliku kauplemise ja organiseeritud kuritegevuse vastase üleilmse koostöö kaudu;	c) suurendada stabiilsust ja julgeolekut ***mitmepoolsete algatuste*** ja ***tulevikku suunatud sooteadlike ennetusstrateegiate kaudu, millega suurendatakse kodanikuühiskonna osalejate struktuurset vastupanuvõimet terrorismile, radikaliseerumisele ja vägivaldsele äärmuslusele,*** ning ebaseadusliku kauplemise ja organiseeritud kuritegevuse vastase üleilmse koostöö kaudu;

Muudatusettepanek 157

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 4 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
e) toetada üleilmseid algatusi, mille raames tegeletakse kliima- ja keskkonnariskidega, millel võib olla destabiliseeriv mõju rahule ja julgeolekule;	e) toetada üleilmseid algatusi, mille raames tegeletakse kliima- ja keskkonnariskidega, millel võib olla destabiliseeriv mõju ***keskkonnale, tervisele, naistele,*** rahule ja julgeolekule;

Muudatusettepanek 158

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 5 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) tugevdada arengu huvides Euroopa ja partnerriikide kohalike omavalitsuste võrgustike ja liitude institutsioonilist ja tegevussuutlikkust;	c) tugevdada arengu huvides Euroopa ja partnerriikide kohalike omavalitsuste võrgustike ja liitude institutsioonilist ja tegevussuutlikkust***, sealhulgas edendades kaasavat valitsemist, naiste mõjuvõimu suurendamist maa- ja mägipiirkondades ning naiste juhtpositsiooni kohalikul tasandil***;

Muudatusettepanek 159

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 5 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
d) suurendada suutlikkust ja säilitada partnerlused Euroopa ja partnerriikide kodanikuühiskonna ***organisatsioonide***, võrgustike, platvormide ja liitudega, et luua keskkond, mis soodustab kodanike osalemist ja kodanikuühiskonna tegevust, sealhulgas liidus;	d) suurendada suutlikkust ja säilitada partnerlused Euroopa ja partnerriikide kodanikuühiskonna ***organisatsioonidega, sealhulgas sellistega, mis edendavad demokraatlikke väärtusi, soolist võrdõiguslikkust, naiste õigusi ja õigusriiki***, võrgustike, platvormide ja liitudega, et luua keskkond, mis soodustab kodanike osalemist ja kodanikuühiskonna tegevust, sealhulgas liidus;

Muudatusettepanek 160

Ettepanek võtta vastu määrus
II.F lisa – punkt 5 – alapunkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	da) naiste õiguste organisatsioonide kui soolise võrdõiguslikkuse, kestliku arengu, vaesuse vähendamise ning rahu ja julgeoleku peamiste edendajate toetamine;

LISA: SISENDI DEKLARATSIOON

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab arvamuse raportöör, et kasutas arvamuse koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist oma arvamuses toimikuga seotud küsimuste kohta sisendmaterjali, mida ta sai järgmistelt huvide esindajatelt, kes kuuluvad kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe[1] kohaldamisalasse, või järgmistelt kolmandate riikide ametiasutuste, sealhulgas nende diplomaatiliste esinduste ja saatkondade esindajatelt:

1. Huvide esindajad, kes kuuluvad kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe kohaldamisalasse
European Parliamentary Forum for Sexual & Reproductive Rights
Concord
Save the Children
UNICEF
UN Women
UNFPA
IPPF
Equipop
2. Kolmandate riikide ametiasutuste, sealhulgas nende diplomaatiliste esinduste ja saatkondade esindajad

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt arvamuse raportöör.

Kui loetelus on märgitud füüsiliste isikute nimi või ametikoht või mõlemad, kinnitab arvamuse raportöör, et ta on esitanud asjaomastele füüsilistele isikutele Euroopa Parlamendi andmekaitseteate nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), milles on kindlaks määratud nende isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatavad tingimused ja sellise töötlemisega seotud õigused.

[1] Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 20. mai 2021. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe kohustusliku läbipaistvusregistri kohta (ELT L 207, 11.6.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Instrumendi „Globaalne Euroopa“ loomine	
Viited	COM(2025)0551 – C10-0175/2025 – 2025/0227(COD)	
Vastutav(ad) komisjon(id) istungil teada andmise kuupäev	AFET 23.10.2025	DEVE 23.10.2025
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	FEMM 23.10.2025	
Arvamuse raportöör nimetamise kuupäev	Abir Al-Sahlani 15.1.2026	
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	25.2.2026	24.3.2026
Vastuvõtmise kuupäev	3.6.2026	
Lõpphääletuse tulemus	+: –: 0:	25 7 1

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

25	+
PPE	Loucas Fourlas, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleonora Meleti, Mirosława Nykiel, Sirpa Pietikäinen, Maria Walsh
PfE	Mathilde Androuët
Renew	Abir Al-Sahlani, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Dainius Žalimas
S&D	Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Elisabeth Grossmann, Alessandra Moretti, Emma Rafowicz, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Sebastian Everding, Kathleen Funchion
Verts/ALE	Alice Kuhnke, Anna Strolenberg, Thomas Waitz

7	-
ECR	Beatrice Timgren, Laurence Trochu
ESN	Irmhild Boßdorf
PfE	Mieke Andriese, Elisabeth Dieringer, Sebastian Kruis, Margarita de la Pisa Carrión

1	0
ECR	Chiara Gemma

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu